

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI LOCUINȚEI
AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Programul Operațional Regional 2007-2013

Axa prioritară 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

Domeniul major de intervenție 5.1 - Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural,
precum și crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe

Ghidul solicitantului

Acest ghid reprezintă un îndrumar pentru completarea corectă a unei Cereri de finanțare de către solicitanții de finanțare nerambursabilă, în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, axa prioritară 5 „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului”, domeniul major de intervenție 5.1 „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe”.

Ghidul se adresează cu precădere potențialilor solicitanți de finanțare, respectiv:

- unități administrativ teritoriale (autorități ale administrației publice locale)
- autorități ale administrației publice centrale
- ONG-uri (persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial)
- unități de cult
- parteneriat între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale)
- parteneriat între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale și autoritatea administrației publice centrale)
- parteneriat între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) sau autoritatea administrației publice centrale și unități de cult
- parteneriat între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și asociații sau fundații

Acest document nu are valoare de act normativ și nu exonerează solicitanții de respectarea legislației în vigoare la nivel național și european.

Pentru orice clarificări vă rugăm să vă adresați la:

- Organismele Intermediare din cadrul Agențiilor pentru Dezvoltare Regională (**Anexa 12**)
  - Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței , Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
- Adresă de contact: info@mdrl.ro

*Acest document include modificările la Ghidul Solicitantului aduse prin **Nota** publicată de Autoritatea de Management în data de 01.05.2008, referitoare la următoarele anexe din Ghidul Solicitantului: Anexa 1 Cererea de finanțare, Anexa 3 Grila de verificare a conformității administrative și Anexa 5 Grila de evaluare tehnică și financiară precum și modificările la Ghidul Solicitantului aduse ca urmare a modificării unor prevederi legale și a simplificării procedurilor de verificare a cererii de finanțare.*

Întrebările și răspunsurile care pot fi relevante și pentru alți potențiali solicitanți, vor fi publicate pe www.inforegio.ro.

Conținutul ghidului poate fi amendat, ca urmare a modificărilor legislative survenite ulterior tipării acestuia. Pentru a consulta varianta actualizată a documentului, vă rugăm să accesați www.inforegio.ro

Cuprins

	Secțiunea I. Informații generale	3
I.1.	Programul Operațional Regional 2007-2013	3
I.2.	Axa prioritară 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului	4
I.3.	Domeniul major de intervenție 5.1 - Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe ..	6
I.4.	Alocare financiară (orientativă)	9
I.5.	Glosar de termeni	10
I.6.	Ajutor de stat	17
	Secțiunea II. Reguli pentru cererea deschisă de proiecte.....	17
II.1.	Criterii de eligibilitate.....	18
II.1.1.	Eligibilitatea solicitantului.....	18
II.1.2.	Eligibilitatea proiectelor	23
II.2.	Criterii de selecție	26
II.3.	Completarea și depunerea cererii de finanțare	27
II.3.1.	Completarea cererii de finanțare.....	27
II.3.2.	Lista de verificare a Cererii de finanțare.....	35
II.3.3.	Intocmirea bugetului.....	37
II.3.4.	Depunerea cererii de finanțare	43
II.4.	Procesul de evaluare și selecție a Cererii de finanțare	44
II.4.1.	Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare	44
II.4.2.	Evaluarea tehnică și financiară a proiectului (selecția proiectului)	44
	Secțiunea III. Condiții precontractuale.....	48
III.1	Depunerea documentației pentru obținerea avizului tehnic emis de Inspectoratul de Stat în Construcții, privind documentațiile tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice și pentru obținerea acordului ISC pentru intervenții în timp asupra construcțiilor existente	48
III.2	Depunerea și analiza Proiectului tehnic	50
III.3	Verificarea documentelor de eligibilitate la vizita la fața locului înaintea semnării Contractului de finanțare.....	52
	Secțiunea IV. Drepturile și obligațiile beneficiarului	55
	Secțiunea V. Anexe la Ghidul Solicitantului.....	63

Secțiunea I. Informații generale

I.1. Programul Operațional Regional 2007-2013

Programul Operațional Regional (POR) implementează elemente ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Planului Național de Dezvoltare (PND), contribuind, alături de celelalte Programe Operaționale (PO), la realizarea obiectivului Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a PND și al Cadrelui Național Strategic de Referință, respectiv diminuarea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și media dezvoltării statelor membre ale UE.

Programul Operațional Regional se adresează celor 8 Regiuni de Dezvoltare ale României, stabilite cu respectarea Regulamentului CE Nr. 1059/2003¹, referitoare la stabilirea unui sistem comun de clasificare statistică a unităților teritoriale. În conformitate cu această clasificare, în România au fost create 8 Regiuni de dezvoltare:

- Regiunea de Dezvoltare Nord - Est
- Regiunea de Dezvoltare Sud - Est
- Regiunea de Dezvoltare Sud - Muntenia
- Regiunea de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia
- Regiunea de Dezvoltare Vest
- Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest
- Regiunea de Dezvoltare Centru
- Regiunea de Dezvoltare București - Ilfov

POR a fost elaborat în concordanță cu principiul european al subsidiarității, având la baza strategiile de dezvoltare a regiunilor, elaborate la nivel regional în largi grupuri de lucru parteneriale.

Obiectivul strategic al POR constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale durabile și echilibrate teritorial, a tuturor Regiunilor României, potrivit nevoilor și resurselor specifice, cu accent pe sprijinirea dezvoltării durabile a polilor urbani de creștere, îmbunătățirea mediului de afaceri și a infrastructurii de bază, pentru a face din regiunile României, în special cele mai slab dezvoltate, locuri atractive pentru investiții.

Obiectivul strategic al programului regional se va realiza printr-o alocare a fondurilor diferențiată pe regiuni, în funcție de gradul de dezvoltare a acestora și printr-o strânsă coordonare cu acțiunile realizate în cadrul celorlalte Programe Operaționale.

În concordanță cu Strategia Regională a Planului Național de Dezvoltare, POR va da prioritate regiunilor rămase în urmă și zonelor mai puțin dezvoltate din cadrul regiunilor mai prospere. În același timp, o atenție deosebită se va acorda sprijinirii dezvoltării durabile a orașelor - potențiali poli de creștere, care pot contribui la o dezvoltare policentrică a teritoriului României.

Pentru atingerea obiectivului general al dezvoltării regionale, strategia vizează atingerea următoarelor obiective specifice:

- Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, printr-o abordare policentrică, pentru a stimula o dezvoltare mai echilibrată a regiunilor de dezvoltare
- Îmbunătățirea accesibilității în regiuni și în special a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor lor cu ariile înconjurătoare
- Creșterea calității infrastructurii sociale a regiunilor

¹ publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. L 154/2003

- Creșterea competitivității regiunilor ca locații pentru afaceri
- Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea regiunilor.

Implementarea acestui program va conduce, în ultimă instanță, la diminuarea disparităților interregionale precum și a disparităților în interiorul regiunilor, între mediul urban și rural, între centrele urbane și arealele adiacente, iar în cadrul orașelor, între zonele atractive pentru investitori și cele neatractive, printr-o mai bună utilizare a sinergiilor regionale.

Dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării se va realiza printr-o abordare integrată, bazată pe o combinație a investițiilor publice în infrastructura locală, politici active de stimulare a activităților de afaceri și sprijinirea valorificării resurselor locale, pe următoarele axe prioritare tematice:

- Axa prioritară 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere
- Axa prioritară 2 - Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale
- Axa prioritară 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale
- Axa prioritară 4 - Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local
- **Axa prioritară 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului**
- Axa prioritară 6 - Asistență tehnică

Aceste axe prioritare sunt în concordanță cu politicile comunitare privind creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă promovate de Uniunea Europeană prin Noile Orientări ale Politicii de Coeziune 2007-2013, Politica Europeană în domeniul Transporturilor, Dezvoltării Urbane Durabile etc.

Programul Operațional Regional va fi finanțat în perioada 2007 - 2013 din bugetul de stat și bugetele locale, fiind cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) - unul din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene.

Cofinanțarea din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) nu poate depăși 85% din alocarea financiară totală a Programului.

Textul integral al Programului Operațional Regional 2007-2013 este disponibil pe internet, la <http://www.inforegio.ro>

I.2. Axa prioritară 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

Strategia Națională de Dezvoltare Regională, elaborată pe baza Planurilor de Dezvoltare Regională și Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare regională, dat fiind potențialul turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinul financiar acordat reabilitării infrastructurii zonelor turistice și valorificării patrimoniului natural, istoric și cultural, pentru includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Prin poziția sa geografică, România dispune de potențial turistic cu resurse naturale de o mare diversitate și armonios repartizate, care dau posibilitatea practicării întregii game de forme de turism, de la cele clasice (montan, litoral, balnear, cultural, religios) până la noutățile de ultimă cerere în oferta turismului rural, ecoturismului, turismului de aventură.

Dezvoltarea turismului este în deplină concordanță cu Orientările Strategice Comunitare, întrucât implementarea acestei axe prioritare contribuie la îmbunătățirea gradului de atractivitate a regiunilor și la crearea de noi locuri de muncă.

Investițiile în turism și cultură vor permite regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe piețe noi, în formare.

Turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală și contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural și natural, specific fiecăreia din cele opt regiuni de dezvoltare, inclusiv din zonele marginale, dezavantajate din punct de vedere economic și social. De asemenea, o parte importantă din noile locuri de muncă create constituie o oportunitate regională pentru ocuparea forței de muncă feminine.

Valorificarea atracțiilor turistice din diferitele zone ale țării poate contribui la creșterea economică a unor centre urbane în declin, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformând areale cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori.

Activitatea turistică creează cerere pentru o gamă largă de bunuri și servicii, achiziționate ulterior de turiști și companii de turism, inclusiv bunuri și servicii produse de alte sectoare economice (comerț, construcții, transporturi, industria alimentară, confecții și încălțăminte, industria mică și de artizanat).

Dezvoltarea turismului va ține cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural, dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.

Creșterea numărului de turiști, așteptată în condițiile dezvoltării turismului, va suprasolicita mediul înconjurător, afectând echilibrul ecosistemului. Presiunea asupra mediului va fi ținută sub control în regiunile cu un patrimoniu natural deosebit, pentru a permite valorificarea acestuia într-o manieră durabilă și printr-o repartizare spațială uniformă a activităților turistice.

În toate regiunile de dezvoltare, valorificarea atracțiilor turistice este în mare parte limitată de calitatea infrastructurii zonelor turistice, a serviciilor, în general, și a serviciilor de cazare și agrement, în special, toate acestea constituind obstacole major în dezvoltarea turismului.

Este de așteptat ca implementarea acestei axe prioritare a POR, prin îmbunătățirea infrastructurii zonelor turistice, a serviciilor de cazare și agrement și printr-o promovare susținută a imaginii României pe plan intern și internațional să determine creșterea calitativă, la standarde europene, a ansamblului condițiilor de practicare a turismului, cu impact direct asupra creșterii cererii de turism pentru România, ca destinație turistică europeană.

Principalele domenii majore de intervenție din cadrul axei prioritare sunt:

5.1. Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe

5.2. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism în vederea valorificării resurselor naturale și creșterii calității serviciilor turistice

5.3. Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică.

Aceste domenii de intervenție au ca scop sprijinirea valorificării unor importante categorii de resurse turistice culturale și naturale prin promovarea turismului românesc.

Prezentul Ghid este valabil numai pentru domeniul major de intervenție 5.1. Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe

I.3. Domeniul major de intervenție 5.1 - Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe

România are un patrimoniu cultural-istoric și etno-folcloric de mare valoare și atractivitate turistică. Există peste 700 valori de patrimoniu cultural de interes internațional și național care s-au constituit ca valori ale patrimoniului universal sub egida UNESCO (bisericile fortificate, bisericile cu fresce exterioare, bisericile din lemn din Transilvania, Maramureș, Sălaj, cetățile săsești fortificate, cetățile dacice, parcurile arheologice etc.). Pot fi remarcate de asemenea unicate culturale precum cetatea medievală locuită Sighișoara.

Tezaurul etnografic și folcloric românesc este de asemenea de mare originalitate, fiind reprezentat prin:

- arhitectura specifică satelor din provinciile istorice românești Transilvania, Moldova, Bucovina, Muntenia, Oltenia, Banat;
- prelucrarea lemnului, portul popular, arta decorării obiectelor de utilitate cotidiană;
- manifestări etnoculturale și religioase tradiționale;
- comunități cu viață rurală tradițională.

Turismul cultural-religios este susținut de o capacitate de cazare care reprezintă 13,2% din totalul locurilor existente la nivelul întregii țări. Numărul turiștilor străini în turismul cultural religios a înregistrat o creștere de aproximativ 90% în 2003, față de anul 1999.

Dezvoltarea turismului cultural impune rezolvarea problemelor legate de infrastructura de acces la obiectivele turistice (siturile arheologice, monumentele de arhitectură etc.) învechită și insuficientă, lipsa spațiilor de parcare dotate cu puncte de informare și promovare a obiectivului turistic cultural, lipsa amenajărilor în punctele de belvedere pentru fortificații, cetăți medievale, biserici, monumente istorice și mănăstiri.

Turismul cultural reprezintă unul dintre domeniile importante ale turismului, situându-se atât înaintea piețelor tradiționale cât și a altor nișe turistice, cum ar fi artele. Cercetările au indicat că turiștii care practică turismul cultural cheltuiesc cu 38 % mai mult pe zi și au o durată a sejurului cu 34% mai lungă decât turiștii care practică forme tradiționale de turism².

Pentru România este deosebit de important să se conserve ceea ce a rămas din moștenirea culturală a diferitelor regiuni ale țării, care au fost grav afectate în timp. Ne referim aici la clădiri istorice, monumente, muzee, teatre, lucrări istorice de artă. Aceste inițiative de conservare culturală, propuse de autoritățile locale, vor trebui însoțite de o planificare consistentă, care să conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, menținerea stilului arhitectonic tradițional și conservarea orașelor istorice medievale.

² US tourist figures 2001

Obiectivele acestui domeniu major de intervenție sunt:

- Creșterea importanței turismului și culturii, ca factor care stimulează creșterea economică în regiuni, respectând principiile dezvoltării durabile și ale protecției mediului;
- Extinderea sezonului turistic;
- Creșterea numărului de turiști, prin valorificarea potențialului turistic cultural local și regional pe piața turistică națională și internațională.

În cadrul acestui domeniu major de intervenție se vor finanța proiecte care au ca obiectiv conservarea, restaurarea, consolidarea, reabilitarea, protejarea monumentelor istorice.

În conformitate cu Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, acestea se clasează astfel:

- a) în grupa A - monumente istorice de valoare națională și universală
- b) în grupa B - monumente istorice reprezentative pentru patrimoniu cultural local

Monumente istorice reprezentative pentru patrimoniu cultural local pot fi localizate în mediul urban precum și în mediul rural.

Prin Ordin nr. 2314/2004³ privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, emis de Ministerul Culturii și Cultelor, cu modificările și completările ulterioare a fost elaborată lista monumentelor istorice care se actualizează periodic. Acest document poate fi consultat pe site-ul Institutului Național al Monumentelor Istorice, respectiv www.inmi.ro

Cadrul legal pentru monitorizarea monumentele istorice de valoare mondială din România este reprezentat de HG nr.493/2001⁴ pentru aprobarea metodologiei privind monitorizarea monumentele istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial, Anexa A. Această listă se regăsește în literatura de specialitate și ca Lista patrimoniului mondial UNESCO din România. Acest document poate fi consultat pe site-ul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național respectiv www.cultura.ro și este cuprins în **Anexa 15** a prezentului ghid.

POR va finanța obiectivele cu potențial turistic care sunt incluse în:

- patrimoniul UNESCO⁵, atât din mediul urban cât și rural
- patrimoniul cultural național⁶ din mediul urban și rural
- patrimoniul cultural local din mediul urban⁷.

Pentru Axa prioritară 5, domeniul major de intervenție 5.1 sunt prevăzuți următorii indicatori de monitorizare și evaluare:

³ Publicat în Monitorul Oficial nr. 646 din 16 iulie 2004

⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr. 380 din 30 aprilie 2004

⁵ Lista patrimoniului mondial UNESCO din România în conformitate cu Hotărârea nr. 493/2004 pentru aprobarea Metodologiei privind monitorizarea monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial, anexa A, cu modificările și completările ulterioare

⁶ Grupa A - monumente istorice de valoare națională și universală, în conformitate cu lista întocmită de Ministerul Culturii și Cultelor - Ordinul 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, cu modificările și completările ulterioare

⁷ Grupa B - monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local din mediul urban, în conformitate cu lista întocmită de Ministerul Culturii și Cultelor - Ordinul 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, cu modificările și completările ulterioare

Indicatori de program

Indicator	Unitate de măsura	Ținta (2015)
Indicatori de realizare imediată („output”)		
Proiecte de restaurare/ protecție/ conservare a patrimoniului și de modernizare a infrastructurii conexe	nr	100
Indicatori de rezultat („result”)		
Creșterea numărului de turiști	%	+5
Locuri de muncă nou create / menținute la finalul implementării proiectului	nr	200

Indicatori de program complementari

Indicator	Unitate de măsura	Ținta (2015)
Indicatori de realizare imediată („output”)		
Obiective de patrimoniu restaurate/protejate/conservate și modernizarea infrastructurii conexe - total din care: - UNESCO - Național - Local (urban)	nr	100
Obiective de patrimoniu restaurate/protejate/conservate și modernizarea infrastructurii conexe - total din care: - urban - rural	nr	
Indicatori de rezultat („result”)		
Vizitatori la obiectivele de patrimoniu restaurate/protejate/conservate și modernizarea infrastructurii conexe	nr	
Locuri de muncă nou create / menținute la finalul implementării proiectului, din care: - temporare - permanente - femei - bărbați	nr	200
Locuri de muncă nou create ocupate de persoane de etnie rromă	nr	

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

Nu se aplică.

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Suprafața restaurată a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic (m²);
- Amenajări peisagistice realizate (m²);
- Zone de protecție amenajate (m²);
- Capacitatea parcarilor realizate (nr. locuri);
- Vizitatori la obiectivele restaurate - înainte și după restaurare - (nr);
- Echipamente achiziționate pentru protecția obiectivelor de patrimoniu (nr):

- Echipamente de climatizare (nr);
- Echipamente de protecție împotriva incendiilor (nr);
- Sisteme antiefracție (nr);
- Lungimea căilor de acces construite / reabilitate / modernizate către obiectivele de patrimoniu (km);
- Locuri special amenajate/ echipamente speciale de acces pentru persoanele cu mobilitate redusă (nr.);
- Locuri de muncă nou create / menținute la finalul implementării proiectului total (nr) (nr-echiv. norma întregă), din care: temporare/ permanente, femei/bărbați, urban/rural;
- Locuri de muncă nou create ocupate de persoane de etnie romă (nr-echiv. norma întregă);

Notă: Acești indicatori vor fi luați în calcul de către solicitant în completarea Cererii de finanțare, pentru evidențierea contribuției proiectului la atingerea obiectivelor specifice ale axei prioritare/domeniului major de intervenție. Toți indicatorii vor fi monitorizați în perioada de implementare a proiectului.

I.4. Alocare financiară (orientativă)

Alocarea financiară pentru Programul Operațional Regional 2007 - 2013 este de 4.568.341.147 Euro, din care 3.726.021.762 Euro din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), restul reprezentând fonduri publice naționale și fonduri private.

Alocarea financiară orientativă pentru axa 5 “Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului” este de 616,77 Meuro, din care 558,90 Meuro contribuție FEDR și 57,87 MEuro contribuție (din surse publice) națională.

Alocarea financiară orientativă pentru perioada 2007-2013, pentru domeniul major de intervenție 5.1 “Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe” este de 235,40 Meuro, din care 200,09 Meuro contribuție FEDR, restul fiind reprezentat de contribuția (din surse publice) națională, din care 30,60 Meuro din bugetul de stat și 4,71 Meuro din bugetele locale.

Repartizarea acestei alocări financiare orientative pe regiuni de dezvoltare se prezintă astfel (milioane Euro):

Regiunea	Nord-Est	Sud-Est	Sud	Sud-Vest	Vest	Nord-Vest	Centru	București -Ilfov
Alocarea financiară (FEDR+BS +CS ⁸), din care:	38,42	31,19	33,50	32,98	24,34	28,46	25,66	20,85
Fonduri alocate prin FEDR și Bugetul de Stat	37,65	30,57	32,83	32,32	23,85	27,89	25,15	20,43

⁸ BS-buget de stat, CS-contribuția solicitantului

I.5. Glosar de termeni

În sensul prezentului ghid, următorii termeni sunt definiți astfel:

Agenție pentru Dezvoltare Regională	Organism neguvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care se organizează și funcționează în condițiile Legii nr. 315 din 2004 ⁹ privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare.
Ansamblu	Grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de construcții urbane sau rurale care împreună cu terenul aferent formează o unitate delimitată topografic ce constituie o măturie cultural-istorică semnificativă din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic.
Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional	Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței are responsabilitatea managementului, gestionării și implementării asistenței financiare din instrumente structurale ale Uniunii Europene pentru Programul Operațional Regional în cadrul perioadei de programare 2007 - 2013, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 457 din 2008 ¹⁰ privind cadrul instituțional de coordonare și de gestionare a instrumentelor structurale
Autoritatea de Audit	Autoritatea publică, la nivel național, responsabilă cu verificarea operațiunilor de management și a sistemului de control pentru fiecare program operațional, independentă funcțional de Autoritatea de Management și de Autoritatea de Certificare. În România, pentru toate programele operaționale, Autoritatea de Audit funcționează pe lângă Curtea de Conturi.
Autoritatea de Certificare și Plată	Structură organizatorică în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, responsabilă de certificarea sumelor cuprinse în declarațiile de cheltuieli transmise la Comisia Europeană și pentru primirea fondurilor transferate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și asigurarea transferului acestora către beneficiari, precum și a sumelor de prefinanțare și cofinanțare aferente acestora din fonduri alocate de la bugetul de stat (Ordonanța nr. 29 din 2007 ¹¹ privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a cofinanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență, art. 1 alin. (2) lit. C) cu modificările și completările ulterioare).
Autoritate a administrației publice locale	Consiliile locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, ca autorități deliberative, primarii ca autorități executive, consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București, ca autorități ale administrației publice locale, pentru coordonarea activităților consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean (Legea administrației publice locale nr. 215/2001 ¹² , republicata).

⁹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 577 din 29 iunie 2004

¹⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 364 din 13 mai 2008

¹¹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007, modificată și completată prin O.G. Nr. 19/16.07.2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 559/24.07.2008

¹² Republicată în Monitorul Oficial Nr. 204 din 23 aprilie 2001

Avans	Sume transferate de către beneficiar unui contractor, în baza documentelor justificative, conform legii, în cadrul unui proiect finanțat din instrumente structurale (Ordonanța nr. 29 din 2007, art. 1 alin (2) lit. j), cu modificările și completările ulterioare).
Aviz Natura 2000	Act administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care conține concluziile evaluării adecvate și prin care se stabilesc condițiile de realizare a planului sau proiectului din punctul de vedere al impactului asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, incluse sau care urmează să fie incluse în rețeaua ecologică Natura 2000 (Ordonanța de Urgență nr. 195 din 2005 ¹³ , cu modificările și completările ulterioare).
Axă prioritară	Una dintre prioritățile strategice dintr-un program operațional; cuprinde un grup de operațiuni legate între ele și având obiective specifice măsurabile. (Regulamentul Consiliului nr. 1083 din 2006 ¹⁴).
Beneficiar	Unități administrativ teritoriale / autorități ale administrației publice locale (APL), autorități ale administrației publice centrale, unități de cult, persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, unități administrativ-teritoriale leader al unui parteneriat încheiat cu unități administrativ-teritoriale, autoritate a administrației publice centrale, unități de cult, persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial; autoritate a administrației publice centrale leader al unui parteneriat încheiat cu unități administrativ-teritoriale, unități de cult, responsabile pentru inițierea ori inițierea și implementarea proiectelor aprobate spre finanțare în cadrul Programul Operațional Regional.
Cadrul Strategic Național de Referință	Documentul elaborat de Statul Membru, care asigură că asistența primită prin Fondurile Structurale și de Coeziune este în concordanță cu Orientările Strategice Comunitare privind coeziunea și care identifică legătura între prioritățile comunitare, pe de o parte, și între cele ale programului național de reformă, pe de altă parte (Regulamentul Consiliului nr. 1083 din 2006, Cap II, Art 27).
Cerere de finanțare	Formularul completat de către solicitant, în vederea obținerii finanțării prin Programul Operațional Regional.
Cerere deschisă de proiecte	Invitație publică adresată de către Autoritatea de Management / Organismul intermediar unei categorii clar identificate de solicitanți, în vederea depunerii cererilor de finanțare pentru proiecte, în cadrul unui domeniu de intervenție al axelor prioritare din Programul Operațional Regional 2007-2013.
Cheltuieli eligibile	Cheltuieli realizate de către un Beneficiar, aferente proiectelor finanțate în cadrul programelor operaționale, care pot fi finanțate atât din instrumente structurale, cât și din bugetul de stat și/sau contribuția proprie a Beneficiarului (Ordonanța nr. 29 din 2007, art. 1 alin. (2) lit. m)), cu modificările și completările ulterioare.
Cheltuieli neeligibile	Cheltuieli inerente realizării proiectelor finanțate din instrumentele structurale în cadrul programelor operaționale, care nu pot fi finanțate din instrumentele structurale, conform reglementărilor comunitare și naționale.
Cheltuieli conexe	Cheltuieli care intervin în derularea proiectelor finanțate din instrumentele structurale în cadrul programelor operaționale, cheltuieli fără de care

¹³ Publicată în Monitorul Oficial Nr. 1.196 din 30 decembrie 2005¹⁴ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L210 din 31 iulie 2007.

	proiectul nu poate fi implementat și care nu pot fi finanțate din instrumente structurale.
Circuit public	Accesul nelimitat al publicului la obiectivul de patrimoniu reabilitat sau accesul controlat al publicului la obiectivul de patrimoniu reabilitat printr-un program de vizitare.
Comitet de Monitorizare POR	Structura națională de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional și strategic în procesul de implementare a Programului Operațional Regional 2007-2013. CM POR are rolul de a asigura eficacitatea și calitatea implementării programului (Hotărârea de Guvern nr. 765/2007 ¹⁵ privind aprobarea constituirii Comitetului de monitorizare a Programului Operațional Regional 2007-2013 și a Regulamentului-cadru de organizare și funcționare al acestuia).
Conflict de interese	Conform Ghidului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), conflictul de interese implică un conflict între datoria față de organizația în care își desfășoară activitatea și interesele personale ale unui angajat, în care angajatul are interese în calitatea sa de persoană privată, care ar putea influența în mod necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților de serviciu (Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică, iunie 2003 ¹⁶).
Construcții / lucrări de construcții	Lucrările de construcții sunt operațiunile specifice prin care se realizează (edifică) construcții de orice fel sau se desființează construcții și/sau amenajări asimilabile construcțiilor (Ordinul nr. 1430 din 2005 ¹⁷ pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50 din 1991 ¹⁸ privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare).
Contract	Actul juridic cu titlu oneros, încheiat între Beneficiar și contractor, în vederea execuției unei lucrări, furnizării unor produse sau prestării unor servicii.
Contract de finanțare	Actul juridic cu titlu oneros, încheiat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței, în calitate de Autoritate de Management prin Agenția de Dezvoltare Regională în calitate de Organism Intermediar și Beneficiar, prin care se aprobă spre finanțare un proiect, în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013.
Contractor	Persoana fizică sau juridică, de drept public sau privat, cu care Beneficiarul a încheiat contractul de execuție a unei lucrări, de furnizare a unor produse sau de prestare a unor servicii.
Documentație de avizare pentru lucrări de intervenții	Documentație tehnico-economică similară studiului de fezabilitate, elaborată pe baza concluziilor raportului de expertiză tehnică și, după caz, a raportului de audit energetic, pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici aferenți lucrărilor de intervenții la construcții existente (Art. 3, HG nr. 28/2008 ¹⁹ pentru aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții).

¹⁵Publicată în Monitorul Oficial Nr. 547 din 10 august 2007

¹⁶ Disponibil la adresa de internet <http://www.oecd.org/dataoecd/13/19/2957377.pdf>

¹⁷ Publicată în Monitorul Oficial nr. 825 din 13 septembrie 2005

¹⁸ Publicată în Monitorul Oficial Nr. 933 din 13 octombrie 2004

¹⁹ Publicată în Monitorul Oficial Nr. 48 din 22 ianuarie 2008

Durata de implementare a proiectului	Perioada cuprinsă între data semnării contractului de finanțare și data finalizării ultimei activități prevăzute în cadrul proiectului, data care nu poate depăși 31.07.2015.
Finanțare publică	<p>Finanțare din fonduri publice.</p> <p>Conform Legii nr. 500 din 2002²⁰ privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, fondurile publice reprezintă sumele alocate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul trezoreriei statului, bugetele instituțiilor publice autonome, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice; bugetul fondurilor externe nerambursabile.</p> <p>Conform Legii 273 din 2006²¹ privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, fonduri publice locale reprezintă sumele alocate de la bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, județelor și municipiului București, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetele locale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul împrumuturilor externe și interne, pentru care rambursarea, plata dobânzilor, comisioanelor, spezelor și a altor costuri se asigură din bugetele locale (și care provin din: împrumuturi externe contractate de stat și subîmprumutate autorităților administrației publice locale și/sau agenților economici și serviciilor publice din subordinea acestora), împrumuturi contractate de autoritățile administrației publice locale și garantate de stat, împrumuturi externe și/sau interne contractate sau garantate de autoritățile administrației publice locale, bugetul fondurilor externe nerambursabile.</p>
Insolvență	<p>Incapacitatea unei unități administrativ-teritoriale de a-și achita obligațiile de plată lichide și exigibile, cu excepția celor care se află în litigiu contractual (Art. 2, alin. 38 din Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale).</p> <p><i>O unitate administrativ teritorială este considerată în stare de insolvență dacă se află în una dintre următoarele situații: a) neachitarea obligațiilor de plată, lichide și exigibile, mai vechi de 120 de zile și care depășesc 50% din bugetul anual, fără a se lua în calcul cele aflate în litigiu contractual; b) neachitarea drepturilor salariale prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli, pe o perioadă mai mare de 120 de zile de la data scadenței (vezi Legea nr. 273 din 2006 privind finanțele publice locale, art. 75, cu modificările și completările ulterioare).</i></p> <p>Acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor exigibile:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) insolvența este prezumată ca fiind vădită atunci când debitorul, după 30 de zile de la scadență, nu a plătit datoria sa față de unul sau mai mulți creditori; b) insolvența este iminentă atunci când se dovedește că debitorul nu va putea plăti la scadență datoriile exigibile angajate, cu fondurile bănești disponibile la data scadenței; <p>[conform art. 3, alin. 1 din Legea nr. 85 din 5 aprilie 2006 privind procedura</p>

²⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 597 din 13 august 2002

²¹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 618 din 18 iulie 2006

	însolvenței, publicată în MO nr. 359 din 21 aprilie 2006, publicată în MO nr. 359 din 21 aprilie 2006].
Institutul Național al Monumentelor Istorice	Institutul Național al Monumentelor Istorice, denumit în continuare INMI, este înființat în baza art. 29(1) din Legea nr. 422/ 18 iulie 2001 ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național și este finanțat de la bugetul de stat și din venituri extrabugetare. Organizarea și funcționarea institutului este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 261/13.03.2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 218/01.04.2002. INMI este organizat ca instituție subordonată Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național și are ca obiectiv principal asigurarea desfășurării unor activități din domeniul strategiei naționale în domeniul protejării monumentelor istorice.
Lucrări de reabilitare	Lucrări fizice exprimate cantitativ, calitativ și valoric, pentru readucerea acestora la nivelul tehnic prevăzut de reglementările tehnice în vigoare, pentru categoria de încadrare a lor.
Lucrări de restaurare	Operațiune complexă care presupune înainte de efectuarea unor lucrări de construcții asupra unei clădiri protejate întocmirea unei documentații de cercetare și proiectare de către persoane atestate de către Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național - specialiști și experți, înscrisi în registre speciale. Restaurarea este o intervenție pe o clădire aflată într-un grad oarecare de degradare cu scopul de a o aduce într-o stare cât mai apropiată de cea originală, fără a aduce modificări în caracterul, configurația și caracteristicilor și detaliilor speciale care au condus la decizia de protejare a imobilului. Reparațiile curente și lucrările de întreținere care mențin neschimbate caracteristicile unei clădiri nu pot fi considerate restaurări. Termenul de restaurare, dat fiind gradul de specializare și complexitate al lucrărilor este aplicat în special în cazul intervențiilor asupra clădirilor protejate și nu la clădiri ordinare.
Lucrări de consolidare	Lucrări de construcții prin care prin care se repară, se reface și/sau se suplimentează structura de rezistență a unei construcții pentru a fi adusă la un nivel de asigurare potrivit normativelor tehnice în vigoare la data efectuării acestor lucrări, inclusiv refacerea instalațiilor aferente construcțiilor afectate de consolidare.
Lucrări de conservare	Toate acele intervenții care au ca finalitate menținerea unei stări fizice și estetice a unei construcții. Conservarea poate fi considerată și lucrarea de protejare împotriva intemperiilor, furtului etc sau a unei construcții degradate, în această categorie (cu un caracter special) intrând și menținerea în stare de ruină a vestigiilor arheologice de orice epocă - în acest scop conservarea urmărind doar împiedicarea degradărilor ulterioare. Lucrările din această categorie sunt cele de reparații curente și de întreținere care nu modifică starea prezentă a unei construcții. Mai pot fi acceptate în această definiție și intervențiile minim necesare pentru punerea în siguranță a unei clădiri din punct de vedere structural, lucrări care în extremă ar putea fi definite drept consolidare. Acestea sunt intervențiile de urgență pentru scoaterea din pericol public.
Monument	Construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte

	integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, împreună cu terenul aferent delimitat topografic, care constituie măturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic (Art.3 din Legea nr. 422/ 18.07.2001 republicată ²² privind protejarea monumentelor istorice).
Monument istoric	Bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul româniei, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală (Art.1 ali. (2) din Legea nr. 422/18.07.2001 republicată privind protejarea monumentelor istorice).
Neregulă	Orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în raport cu prevederile memorandumurilor de finanțare, memorandumurilor de înțelegere, acordurilor de finanțare privind fondurile comunitare și cofinanțările aferente, precum și cu prevederile contractelor încheiate în baza acestor memorandumuri/acorduri, care printr-o cheltuială neeligibilă prejudiciază bugetul general al Comunităților Europene sau bugetele administrate de acestea ori în numele lor și/sau bugetele din care provine cofinanțarea aferentă.
Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional	Instituția desemnată de Autoritatea de Management care, prin delegare de atribuții de la aceasta, implementează axele prioritare / domeniile majore de intervenție din Programul Operațional Regional 2007-2013. În conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 497 din 2004, au fost desemnate cele opt Agenții de Dezvoltare Regională. Pentru domeniul major de intervenție - Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică, Organism Intermediar este Ministerul Turismului.
Organizație neguvernamentală	A se vedea persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial.
Persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial	Asociații și fundații, inclusiv filiale ale asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în România, organizate în conformitate cu prevederile Ordonanței nr. 26 din 30 ianuarie 2000 ²³
Planul Național de Dezvoltare	Document de planificare strategică și programare financiară, care are ca scop să orienteze și să stimuleze dezvoltarea economică și financiară a României pentru atingerea obiectivului UE, respectiv realizarea coeziunii economice și sociale (Hotărârea de Guvern nr. 497 din 2004 cu modificările și completările ulterioare).
Pre-finanțare	Sumele transferate din bugetul de stat sau din instrumente structurale către un beneficiar, dacă acest transfer nu se realizează în cadrul unui proiect care intră sub incidența ajutorului de stat/de minimis, prin plată directă sau prin plată indirectă, de regulă în stadiul inițial de implementare a proiectelor, în baza unui contract de finanțare încheiat între beneficiar și Autoritatea de Management/Organismul Intermediar responsabil/responsabil, în vederea asigurării derulării corespunzătoare a proiectelor (Ordonanța nr. 29 din 2007, art.1 alin (2) lit. i), cu completările și modificările ulterioare.

²² Publicată în Monitorul Oficial nr. 938 din 20 noiembrie 2006²³ Publicată în Monitorul Oficial nr. 39 din 31 ianuarie 2000

Program operațional	Document elaborat de Statul Membru și aprobat de Comisia Europeană, prin care este stabilită o strategie de dezvoltare printr-un set de priorități coerente, finanțate din unul din Fondurile Structurale și de Coeziune (Regulamentul Consiliului nr. 1083 din 2006 ²⁴).
Programul Operațional Regional	Program care implementează elemente importante ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Planului Național de Dezvoltare, contribuind, alături de celelalte Programe Operaționale, la realizarea obiectivului Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a PND și Cadrelor Naționale Strategice de Referință, anume diminuarea disparităților între Regiunile de dezvoltare ale României.
Protecția clădirilor de patrimoniu/ patrimoniu cultural	Activități care au ca scop paza și întreținerea clădirilor de patrimoniu/ patrimoniului cultural.
Regiuni de dezvoltare	Regiunile de dezvoltare constituie cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor statistice specifice, în conformitate cu reglementările europene emise de EUROSTAT pentru nivelul al doilea de clasificare teritorială NUTS 2, existent în Uniunea Europeană.
Reprezentant legal al solicitantului	Persoana care are dreptul conform actelor de constituire să reprezinte organizația și să semneze în numele acesteia.
Schemă de ajutor de stat	Orice act în baza căruia, în condițiile îndeplinirii anumitor criterii, pot fi acordate ajutoare individuale unor întreprinderi definite în cadrul actului, în mod general și abstract și, orice act în baza căruia un ajutor care nu este legat de un proiect specific poate fi acordat uneia sau mai multor întreprinderi pentru o perioadă nedefinită și/ sau într-o valoare nedefinită.
Sit	Teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.
Strategia Națională de Dezvoltare Regională din PND	Cuprinde prioritățile de dezvoltare ale României la nivel național, regional și local și propune susținerea acestora prin investiții publice concentrate, alocate pe bază de programe și proiecte. Strategia reflectă politica României de dezvoltare regională, conform Legii dezvoltării regionale (Legea nr. 315 din 2004 ²⁵ cu modificările și completările ulterioare) și procesul de descentralizare așa cum este detaliat în Legea Cadru privind Descentralizarea nr. 195 din 2006 ²⁶ precum și alte legi relevante. De asemenea, Strategia ia în considerare Orientările Strategice de Coeziune ale UE pentru perioada 2007-2013 și Agenda Lisabona.
Strategie de Dezvoltare Regională 2007-2013	Document elaborat pentru fiecare regiune de dezvoltare, conține priorități și măsuri ce vor putea fi finanțate din instrumente structurale prin Programul Operațional Regional, Programe Operaționale Sectoriale, Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, precum și din alte surse de finanțare.
Unitate administrativ-teritorială	Comune, orașe și județe (art.1, alin. (2) lit i) din Legea administrației publice locale nr. 215/ 2001 cu modificările și completările ulterioare.

²⁴ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L210 din 31 iulie 2007

²⁵ Publicată în Monitorul Oficial Nr. 577 din 29 iunie 2004

²⁶ Publicată în Monitorul Oficial nr. 453 din 25 mai 2006

Unitate de plată pentru POR	Structură din cadrul Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței, având responsabilitatea transferării sumelor de pre-finanțare, co-finanțare alocate de la bugetul de stat, precum și a sumelor din asistența financiară nerambursabilă către beneficiari (Ordonanța nr. 29 din 2007, art. 1 alin (2) lit. f)).
Unități de cult	Sunt structuri având personalitate juridică, așa cum sunt definite de statutele sau codurile canonice ale cultelor religioase recunoscute, prevăzute în anexa la Legea nr. 489/2006 (de exemplu pentru Biserica Ortodoxă Română, H.G. nr. 53/2008 ²⁷ la art.41 alin(1) sunt prevăzute următoarele unități: patriarhia, mitropolia, arhiepiscopia, episcopia, vicariatul, protopopiatul (protoieria), mănăstirea și parohia).
Zonă de protecție a unui monument istoric	Zonă delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural (conform art.9 din Legea nr.422/2001 ²⁸ privind protejarea monumentelor istorice, republicată). Până la instituirea zonei de protecție a fiecărui monument istoric potrivit art. 9 se consideră zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de jur-împrejurul monumentului istoric.

I.6. Ajutor de stat

Ținând seama de specificul activităților care urmează a fi finanțate în cadrul domeniului de intervenție 5.1 “Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe”, activități pentru desfășurarea cărora solicitantii nu acționează ca un agent economic și nu există premise pentru a aprecia că va fi distorsionată concurența pe piața Uniunii Europene, acest domeniu major de intervenție nu cade sub incidența prevederilor privind ajutorul de stat.

Secțiunea II. Reguli pentru cererea deschisă de proiecte

În această secțiune, sunt prezentate:

- criteriile de eligibilitate, evaluare și selecție care vor fi aplicate tuturor cererilor de finanțare, în procesul de selecție a proiectelor depuse în cadrul acestui domeniu major de intervenție
- etapele procesului de selecție
- modul de completare a unei cereri de finanțare.

Criteriile de eligibilitate, evaluare și selecție se bazează pe prevederile:

- Programului Operațional Regional 2007 - 2013

²⁷ Publicată în Monitorul Oficial nr. 50 din 22 ianuarie 2008

²⁸ Publicată în Monitorul Oficial Nr. 938 din 20 noiembrie 2006

- Regulamentului Consiliului nr. 1605/2002²⁹ privind Regulamentul Financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene și Regulamentului Comisiei Europene nr. 2342/2002³⁰ de stabilire a normelor detaliate privind punerea în aplicare a Regulamentului Consiliului nr. 1605/2002
- Legislației comunitare și naționale (vezi **Anexa 13**)

Pentru acest domeniu major de intervenție se aplică metoda cererii deschise de proiecte cu depunere continuă.

Astfel, după lansarea oficială a domeniului major de intervenție, se primesc continuu Cereri de finanțare până la contractarea integrală a fondurilor publice alocate prin POR (vezi I.4 „Alocare financiara”).

Atenție! Solicitantul va fi exclus din procesul de evaluare și selecție pentru acordarea finanțării și Cererea de finanțare respinsă, în cazul în care se dovedește că acesta:

- ✚ *Se face vinovat de inducerea gravă în eroare a Autorității de Management sau a Organismului Intermediar sau a comisiilor de evaluare și selecție, prin furnizarea de informații incorecte care reprezintă condiții de eligibilitate, sau dacă a omis furnizarea acestor informații.*
- ✚ *A încercat să obțină informații confidențiale sau să influențeze comisiile de evaluare și selecție sau Autoritatea de Management / Organismul Intermediar în timpul procesului de evaluare.*

II.1. Criterii de eligibilitate

Cererea de finanțare (inclusiv anexele la formularul cererii de finanțare) completată de către solicitant, face obiectul verificării eligibilității solicitantului și a proiectului, pe baza criteriilor enumerate în continuare și incluse în grila de verificare a eligibilității, prevăzută în **Anexa 4** la Ghid.

Eligibilitatea cheltuielilor se va verifica în perioada de implementare a proiectului, pe baza cererilor de rambursare a cheltuielilor efectuate și a documentelor justificative de efectuare a plăților (e.g. facturi). Categoriile de cheltuieli eligibile sunt prezentate în capitolul II.3.3 „Întocmirea bugetului” și vor fi luate în considerare de către solicitant în vederea elaborării bugetului proiectului.

II.1.1. Eligibilitatea solicitantului

Solicitantul eligibil în sensul prezentului ghid, reprezintă entitatea care îndeplinește cumulativ criteriile enumerate și prezentate în cadrul prezentului capitol.

1) Tipul solicitantului

a. Unități administrativ-teritoriale (Autorități ale administrației publice locale) definite conform Legii administrației publice locale nr. 215/2001, cu modificările și completările ulterioare

²⁹ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L248 din 16 septembrie 2002

³⁰ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L357 din 31 decembrie 2002

Notă: În conformitate cu prevederile art 21 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/ 2001 republicată, unitățile administrativ-teritoriale sunt persoane juridice de drept public cu capacitate juridică deplină și patrimoniu propriu. Consiliile locale, orașenești și municipale sunt autorități deliberative, iar primarii autorități executive, în timp ce consiliile județene sunt autorități ale administrației publice locale pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean.

In acest sens, vor fi considerați solicitanți eligibili:

- Unitățile administrativ teritoriale (județe, municipii, orașe, comune), având ca reprezentant legal președintele consiliului județean, în cazul județelor, respectiv primarul, în cazul municipiilor, orașelor și comunelor;
- Consiliul județean având ca reprezentant legal președintele consiliului județean, dacă consiliul județean are în administrare obiectivul de patrimoniu subiect al Cererii de finanțare;
- Consiliile locale reprezentate de primar, dacă consiliul local are în administrare obiectivul de patrimoniu subiect al Cererii de finanțare.

b. Autoritate a administrației publice centrale

In conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

c. Unități de cult

In conformitate cu prevederile Legii nr.489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, cu modificările și completările ulterioare.

d. Organizații neguvernamentale (Persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial)

Asociații și fundații constituite în conformitate cu prevederile Ordonanței guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații cu modificările și completările ulterioare, inclusiv filiale ale asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare în România

e. Unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale) lider al unui parteneriat cu :

- unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale)
- autoritate a administrației publice centrale
- unități de cult
- persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial

sau

Autoritate a administrației publice centrale lider al unui parteneriat cu :

- unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale)
- unități de cult

Atenție! În cazul **parteneriatului**, criteriile de eligibilitate ale solicitantului se aplică atât liderului cât și fiecărui partener, după cum este indicat în cadrul acestui capitol. Se va identifica clar organizația solicitantă cu rol de lider de proiect, aceasta fiind și solicitantul finanțării, în sensul acestui Ghid.

Acordul de parteneriat încheiat între organizațiile menționate la punctul 1)e. va fi anexat, în original, la Cererea de finanțare și va fi elaborat în conformitate cu Modelul F, anexă la Cererea de finanțare.

Nu există restricții cu privire la numărul partenerilor.

2) Solicitantul / solicitantul și fiecare dintre parteneri, dacă este cazul, nu se încadrează într-una din situațiile de mai jos:

- este în stare de insolvență, conform prevederilor legii nr. 273/2006³¹ privind finanțele publice locale, art. 75, cu modificările și completările ulterioare sau ale legii nr. 85/ 2006, privind procedura insolvenței;
- a suferit condamnări definitive din cauza unei conduite profesionale îndreptate împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de *res judicata* (ex. împotriva căreia nu se poate face recurs);
- a comis în conduita lui profesională greșeli grave, demonstrate prin orice mijloace pe care autoritatea contractantă le poate dovedi;
- nu și-a îndeplinit obligațiile cu privire la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau plata taxelor în conformitate cu prevederile legale ale țării în care sunt stabiliți sau ale țării autorității contractante sau cele ale țării unde se va executa contractul;
- a fost subiectul unei judecări de tip *res judicata* pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
- în urma altei proceduri de achiziție sau în urma unei proceduri de acordare a unei finanțări nerambursabile, din bugetul comunitar, a fost găsit vinovat de încălcare gravă a contractului datorită nerespectării obligațiilor contractuale.

***Atenție!** Cerințele de mai sus vor face obiectul Declarației de eligibilitate (Model A) care se va anexa la Cererea de finanțare care va fi completată de solicitant / solicitant și de fiecare dintre parteneri, dacă este cazul*

3) Solicitantul / solicitantul și oricare dintre parteneri, dacă este cazul, dovedește calitatea de proprietar/administrator sau deține în concesiune obiectivul de patrimoniu care face obiectul proiectului și/sau al terenului, după caz, pe o durată care este în conformitate cu prevederile art. 57 paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr. 1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune

Unitățile administrativ-teritoriale vor face dovada proprietății, autoritățile administrației publice locale, vor dovedi că au primit în administrare obiectivul de patrimoniu și/ sau terenul, după caz, subiect al cererii de finanțare.

Autoritățile administrației publice centrale vor face dovada că au primit în administrare obiectivul de patrimoniu și/sau terenul, după caz, subiect al Cererii de finanțare.

Persoanele juridice de drept privat fără scop patrimonial și unitățile de cult vor face dovada dreptului de proprietate sau al concesiunii asupra obiectivului de patrimoniu și/ sau terenului, după caz, subiect al cererii de finanțare.

Dreptul de administrare / concesiunea se vor dovedi pentru o perioadă care să acopere durata de la depunerea cererii de finanțare până la finalizarea celui de-al 5-lea an de după implementarea proiectului.

³¹ Publicată în Monitorul Oficial Nr. 618/18.07.2006

Atenție! Această durată include evaluarea și selecția cererii de finanțare, durata de implementare a proiectului și 5 ani după finalizarea implementării proiectului.

Atenție! În cazul concesiunii, solicitantul trebuie să facă dovada dreptului de a face investiții asupra obiectivului de patrimoniu, pe o perioadă egală cu cea pentru care se face dovada concesiunii. Dovada va fi făcută printr-o declarație autenticată a proprietarului obiectivului de patrimoniu cu privire la acceptarea efectuării lucrărilor prevăzute prin proiect asupra respectivului obiectiv de patrimoniu și / sau teren.

Atenție! Obiectivul de patrimoniu și terenul, dacă este cazul, pe care se face investiția trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții la data depunerii Cererii de finanțare:

- Este liber de orice sarcini
- Nu face obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică
- Nu face obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun

Notă: Documentele referitoare la teren sunt necesare în situația în care activitățile din cadrul proiectului propus spre finanțare depind de existența terenului pentru a putea fi realizate (de exemplu: amenajarea căii de acces către obiectivul de patrimoniu, construcția de parcări aferente obiectivului de patrimoniu).

Atenție! Solicitantul / solicitantul și fiecare dintre partenerii, dacă este cazul, va completa și semna Declarația de eligibilitate, conform Modelului A la formularul Cererii de finanțare.

4) Solicitantul / solicitantul împreună cu oricare dintre partenerii, dacă este cazul, au capacitatea de a implementa proiectul

Capacitate operațională, administrativă dovedită prin capacitatea de a asigura resurse umane suficiente (vezi punctul 2.4 Managementul proiectului din formularul Cererii de finanțare) cât și resurse materiale necesare implementării proiectului (vezi pct. 2.3.7 Resursele materiale implicate în realizarea proiectului, din formularul Cererii de finanțare).

Solicitantul va anexa la formularul Cererii de finanțare: **CV-urile** membrilor echipei de proiect și/sau **fișele de post** (în cazul în care echipa de proiect a fost stabilită).

În cazul în care posturile aferente echipei de proiect nu sunt ocupate, informațiile privind specificul acestora vor fi oferite doar de fișele de post, care vor fi anexate la Cererea de finanțare.

Atenție! CV-urile vor fi completate conform modelului comun european de curriculum vitae (HG nr. 1021/2004 pentru aprobarea modelului comun european de curriculum vitae, MO nr. 633/13.07.2004), conform Modelului E la formularul Cererii de finanțare.

În situația în care solicitantul va contracta servicii de management al proiectului, acesta va anexa la formularul Cererii de finanțare cerințele minime (experiența similară, expertiza etc) pe care solicitantul le va cere prin caietul de sarcini de achiziționare a serviciilor de management a proiectului, activitățile de management a proiectului ce vor face obiectul contractului de servicii de management a proiectului, modul în care solicitantul și persoanele angajate ale acestuia vor verifica/monitoriza activitatea contractorului care va furniza servicii de management a proiectului (CV, fișele de post corespunzătoare, rol în organizație, atribuții, etc).

5) Solicitantul / solicitantul împreună cu partenerii, dacă este cazul, face/ fac dovada capacității de finanțare

Solicitantul va dovedi prin Cererea de finanțare, capacitate financiară de a asigura contribuția proprie la valoarea cheltuielilor eligibile (minim 2% din costul total eligibil al proiectului) și cheltuielilor neeligibile ale proiectului (inclusiv a cheltuielilor conexe) în condițiile rambursării/decontării ulterioare a cheltuielilor din instrumente structurale.

Solicitantul va anexa la formularul Cererii de finanțare: **Declarația de angajament (Modelul B** la formularul Cererii de finanțare) și **Hotărârea** de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect .

În funcție de forma de constituire a solicitantului, se va anexa:

- Hotărârea Consiliului local / Consiliului Județean / Consiliilor locale ale sectoarelor Municipiului București/ Consiliului General al Municipiului București în cazul unităților administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale)
- Ordin / hotărâre/ decizie de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect pentru autorități ale administrației publice centrale
- Hotărârea / decizia emisă de organismul legal al solicitantului cu atribuții în acest sens, așa cum sunt acestea reglementate prin statutului cultului respectiv, de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect pentru unități de cult
- Hotărârea Consiliului Director/Adunării Generale a Asociațiilor de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect, în cazul persoanelor juridice de drept privat fără scop patrimonial

Atenție! În cazul parteneriatului după cum este prevăzut la punctul 1, litera e), dovada capacității de cofinanțare se face de lider și/sau partener / după caz. Prin acordul de parteneriat se va stabili cota parte cu care va participa fiecare partener la asigurarea contribuției proprii a solicitantului. Se va anexa hotărârea fiecărui partener de a participa la asigurarea finanțării proiectului, cu indicarea sumelor cu care participă la acoperirea fiecărei categorii de cheltuieli.

6) Solicitantul nu desfășoară activități economice în scopul obținerii de venituri din utilizarea obiectivului de patrimoniu restaurat/ protejat/ conservat și a facilităților construite - după caz, în afara activităților pentru care a fost finanțat proiectul, prin acordarea dreptului de utilizare a acestora către terțe părți.

Atenție! Obiectivul de patrimoniu și infrastructura care fac obiectul proiectului finanțat prin fonduri publice în cadrul POR 2007-2013 nu pot fi utilizate în alt scop/ cu altă destinație decât cea principală, de exemplu, nu pot fi închiriate unor terți spații în cadrul obiectivului de patrimoniu restaurat/ protejat/ conservat, pe o durată de cinci ani de la finalizarea implementării proiectului.

Orice încălcare a acestui criteriu implică încălcarea prevederilor în domeniul ajutorului de stat, finanțarea acordată respectivului proiect urmând să fie recuperată.

7) Solicitantul cu statut de ONG (persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial), trebuie să desfășoare activități în domeniul protejării monumentelor istorice, conform statului și să aibă o vechime în acest domeniu de activitate de cel puțin 6 luni, la data depunerii Cererii de finanțare.

Notă: Vechimea de șase luni se dovedește prin statut.

Criteriul menționat mai sus trebuie respectat și de ONG membru al unui parteneriat.

II.1.2. Eligibilitatea proiectelor

Proiectul reprezintă o serie de activități și o investiție de resurse pe o perioadă determinată menite să răspundă unei nevoi reale și să conducă la realizarea unui obiectiv/ set de obiective precise. Proiectul propus în Cererea de finanțare poate fi considerat eligibil în cadrul POR, adică poate fi co-finanțat din fonduri structurale (FEDR) și/sau de la bugetul de stat, dacă îndeplinește cumulativ următoarele criterii:

1) Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale axei prioritare 5, domeniul major de intervenție 5.1, respectiv:

- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural mondial și modernizarea infrastructurii conexe;
- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural național³² și modernizarea infrastructurii conexe, cu potențial turistic important în vederea introducerii lor în circuite turistice;
- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural din mediul urban³³.

Activitățile eligibile orientative în cadrul proiectului pot fi:

- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice;
- Restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Lucrări și dotări pentru asigurarea iluminatului interior și exterior, a iluminatului de siguranță precum și a celui decorativ;
- Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- Amenajări peisagistice pentru evidențierea obiectivului turistic de patrimoniu reabilitat;
- Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
- Modernizarea utilităților aferente obiectivului de patrimoniu (energie electrică, alimentare cu apă, canalizare);
- Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil
- Amenajarea zonelor de protecție prin delimitarea și împrejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- Construcția / reabilitarea utilităților anexe (parcaje, grupuri sanitare, puncte de informare, reclame și indicatoare);
- Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele turistice de patrimoniu reabilitate;
- Construcția / reabilitarea / modernizarea căii de acces către obiectivul turistic de patrimoniu reabilitat; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea obiectivului de patrimoniu restaurat este afectată de infrastructura de acces deficitară.

Lista activităților eligibile de mai sus este orientativă. Alte activități decât cele de mai sus pot fi considerate eligibile dacă solicitantul justifică necesitatea derulării lor în scopul implementării în condiții optime a proiectului.

Scopul și realizarea activităților propuse în proiect trebuie să contribuie la punerea în valoare a obiectivului de patrimoniu.

³² Grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală, în conformitate cu lista întocmită de Ministerul Culturii și Cultelor (Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor nr.2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice)

³³ Grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local, în conformitate cu lista întocmită de Ministerul Culturii și Cultelor (Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor nr.2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice)

Atenție! *Eligibilitatea unei activități nu este echivalentă cu eligibilitatea cheltuielilor efectuate pentru realizarea acelei activități. În acest sens, recomandăm consultarea Listei cheltuielilor eligibile de la capitolul II.3.3.*

2) Valoarea totală a proiectului

Valoarea totală a proiectului este cuprinsă între minim 1.700.000 lei și maxim 85.000.000 lei

Atenție! *Valoarea totală a proiectului reprezintă suma cheltuielilor eligibile și neeligibile inclusiv a TVA aferentă*

3) Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, ajutorului de stat și achizițiilor publice

Promovarea egalității de șanse și a nondiscriminării și dezvoltarea durabilă (protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător) sunt priorități agreate la nivelul Statelor Membre ale Uniunii Europene, încorporate, sub diferite forme, în toate politicile Uniunii Europene.

Angajamentele României în ceea ce privește implementarea acestor priorități se reflectă și în sprijinirea acelor proiecte care contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și promovare a egalității de șanse.

Se va avea în vedere respectarea standardelor pentru accesul în clădiri al persoanelor cu dizabilități, precum și orice alte amenajări menite să diminueze disconfortul persoanelor cu dizabilități. Solicitantul și beneficiarul se vor asigura că principiul egalității de șanse este respectat și în cazul implementării contractelor de lucrări/ servicii care vor fi încheiate în vederea realizării obiectivelor proiectului propus spre finanțare - prin specificațiile tehnice care vor fi întocmite. Beneficiarul investiției este obligat să asigure **egalitatea de șanse** și de tratament între angajați, femei și bărbați, în cadrul relațiilor de muncă de orice fel, inclusiv prin introducerea de dispoziții pentru interzicerea discriminărilor bazate pe criterii de sex, apartenență la grupuri minoritare, rasă, religie, dizabilități etc, în regulamentele de organizare și funcționare și în regulamentele interne ale unităților.

În cadrul tuturor investițiilor, toate obstacolele fizice vor fi înlăturate / ameliorate, vor fi prevăzute spații speciale de acces în vederea asigurării accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, îndeplinind astfel prevederile legislației în vigoare cu privire la accesul în clădirile și structurile de utilitate publică.

Dezvoltarea durabilă reprezintă dezvoltarea care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități. Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse.

În etapa de verificare a eligibilității se va verifica respectarea de către proiect a prevederilor legislației privind protecția mediului. Protecția mediului reprezintă o obligație a tuturor persoanelor juridice, principalele acțiuni care trebuie întreprinse fiind enumerate la Art. 94 și Art. 96 din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului cu completările și modificările ulterioare³⁴.

Toate proiectele trebuie să respecte legislația națională în domeniul protecției mediului. Proiectele finanțate vor implementa soluții prietenoase mediului înconjurător, cum sunt: utilizarea de materiale ecologice, a unor surse de energie neconvenționale, a echipamentelor cu un consum energetic / de apă eficient, creșterea suprafețelor ocupate de spațiile verzi, promovarea și diseminarea unui stil de viață prietenos mediului înconjurător, conservarea patrimoniului cultural.

Pe lângă informațiile incluse la punctul 3.2 „Dezvoltarea durabilă și eficiența energetică” din Formularul Cererii de finanțare, solicitantul va anexa la formularul Cererii de finanțare fișa tehnică de mediu dacă aceasta a fost solicitată prin certificatul de urbanism, pe care s-a aplicat ștampila de tip A sau B și studiul de impact asupra mediului, dacă proiectul trebuie să urmeze procedura corespunzătoare pentru obținerea acordului de mediu.

³⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr. 1196 din 30 decembrie 2005. A se vedea și OUG nr.114/ 2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial nr. 713/22 octombrie 2007.

Creșterea eficienței energetice reprezintă îmbunătățirea eficienței utilizării energiei datorită schimbărilor tehnologice, de comportament și/sau economice. Măsurile de creștere a eficienței sunt toate acele acțiuni care, în mod normal, conduc la o creștere a eficienței energetice ce poate fi verificată, măsurată sau estimată.

În ceea ce privește **achiziția de bunuri/servicii/lucrări în vederea implementării proiectului**, este obligatorie respectarea legislației naționale în domeniul achizițiilor publice (OUG 34/2006³⁵ privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare).

Cheltuielile în legătură cu contracte de furnizare/servicii/lucrări, derulate în vederea implementării proiectului, nu pot fi recunoscute ca eligibile și nu pot fi, în consecință, cofinanțate, dacă procedura de atribuire a acestor contracte nu a respectat legislația în domeniul achizițiilor publice.

Atenție! Secțiunea 3 „Concordanța cu politicile UE și legislația națională” din Formularul Cererii de finanțare conține recomandări privind modul în care solicitanții pot să facă dovada respectării aspectelor de mai sus.

Atenție! Modul în care vor fi respectate principiile și legislația în domeniul temelor orizontale, va fi monitorizat atât pe durata de implementare a proiectului cât și după finalizarea acestuia.

4) Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare

Pentru a fi considerate eligibile pentru finanțare din fonduri nerambursabile, activitățile propuse prin proiect, pentru același tip de lucrări, executate asupra aceluiași obiectiv de patrimoniu / aceluiași segment de obiectiv de patrimoniu nu trebuie să mai fi beneficiat de finanțare din fonduri publice în ultimii 5 ani înainte de data depunerii Cererii de finanțare și nu beneficiază de fonduri publice³⁶ la data depunerii Cererii de finanțare. În caz contrar cheltuielile aferente vor fi considerate neeligibile și trebuie suportate de către beneficiar.

Atenție! Cerințele de mai sus vor face obiectul Declarației de eligibilitate (**Model A**) care se va anexa la Cererea de finanțare care va fi completată de solicitant / solicitant și de fiecare dintre parteneri, dacă este cazul.

5) Durata de implementare a proiectului

Durata de implementare a activităților proiectului (perioada cuprinsă între data semnării contractului de finanțare și data finalizării ultimei activități prevăzute în cadrul proiectului) **nu depășește data de 31.07.2015.**

6) Obiectivul propus pentru finanțare este inclus pe lista patrimoniului cultural mondial (Hotărârea Guvernului nr.493/2004 pentru aprobarea Metodologiei privind monitorizarea monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial, anexa A), lista patrimoniului cultural național sau lista

³⁵ Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 418 din 15 mai 2006

³⁶ Conform L 500/2002 privind finanțele publice, fondurile publice reprezintă sumele alocate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul trezoreriei statului, bugetele instituțiilor publice autonome, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice; bugetul fondurilor externe nerambursabile)

Conform Legii 273/2006 privind finanțele publice locale, fonduri publice locale reprezintă sumele prevăzute la art. 1 alin (2) din lege precum și cele gestionate în afara bugetului local.

patrimoniului cultural local din mediul urban (Ordinul 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată emis de Ministerului Culturii și Cultelor)

Atenție! Cerința de mai sus se va verifica prin analizarea Ordinului de clasare emis de ministrul culturii și cultelor aferent obiectivului de patrimoniu obiect al proiectului de investiții care se va anexa la Cererea de finanțare.

7) Obiectivul de patrimoniu va fi inclus total sau parțial în circuitul public

Atenție! Solicitantul / solicitantul și fiecare dintre partenerii, dacă este cazul, va completa și semna Declarația de angajament, conform Modelului B la formularul Cererii de finanțare și respectarea acestei condiții va fi monitorizată pe durata de implementare a proiectului, dacă este cazul, și după finalizarea acestuia.

II.2. Criterii de selecție

Criteriile de selecție³⁷ vizează următoarele aspecte:

1) Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR

Proiectul va fi evaluat având în vedere următoarele aspecte (subcriterii):

- Măsura în care proiectul contribuie la creșterea numărului de turiști prin valorificarea potențialului turistic cultural local și regional
- Măsura în care proiectul contribuie la extinderea sezonului turistic
- Măsura în care proiectul contribuie la dezvoltarea economică locală și sau regională
- Importanța proiectului pentru regiune (raportul beneficii - costuri)

2) Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului

- Abordarea complexă, integrată, constând în realizarea unei game diverse de activități care concură la punerea în valoare a obiectivului de patrimoniu
- Gradul de pregătire / maturitate a proiectului
- Metodologia de implementare a proiectului
- Coerența documentației și a soluției propuse - Documentația tehnico-economică
- Soluția tehnică
- Strategia de marketing folosită în cazul valorificării potențialului turistic al obiectivului de patrimoniu
- Proiectul necesită cofinanțare din fonduri nerambursabile
- Proiectul este generator de venit
- Bugetul proiectului
- Dezvoltarea durabilă și eficiența energetică
- Egalitatea de șanse și nediscriminarea
- Capacitatea solicitantului de a monitoriza implementarea proiectului
- Sustenabilitatea proiectului după încetarea finanțării nerambursabile
- Crearea de noi locuri de muncă (permanente și temporare)

³⁷ Criteriile de evaluare tehnică și financiară au fost aprobate de către Comitetul de Monitorizare POR în data de 18 septembrie 2007 și sunt detaliate în Anexa 5

Criteriile de evaluare tehnică și financiară grupate în categoriile de mai sus sunt prezentate în **Anexa 5** "Grila de evaluare tehnică și financiară" la prezentul Ghid.

II.3. Completarea și depunerea cererii de finanțare

II.3.1. Completarea cererii de finanțare

Formularul standard al Cererii de finanțare este prezentat în **Anexa 1** la Ghidul Solicitantului și este disponibil, în format electronic, la adresa <http://www.inforegio.ro>.

Atenție! Cererea de finanțare trebuie însoțită de anexele menționate mai jos. Anexele la Cererea de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor (modele standard prevăzute prin prezentul Ghid), se va face **conform instrucțiunilor de completare** și va urmări întocmai modelul standard. Modificarea modelelor standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc) conduce la respingerea Cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

La Cererea de finanțare pot fi anexate și alte documente decât cele solicitate prin prezentul Ghid dacă solicitantul le consideră utile pentru justificarea și argumentarea proiectului propus spre finanțare.

Pe lângă instrucțiunile și recomandările cuprinse în secțiunile de mai jos, formularul standard al Cererii de finanțare cuprinde informații suplimentare cu privire la completarea și elaborarea documentelor.

Notă: Se recomandă citirea cu atenție a tuturor informațiilor furnizate în prezentul Ghid precum și a instrucțiunilor marcate cu italic, între paranteze, din Cererea de finanțare!

Cererile de finanțare trebuie să fie **tehnoredactate**. Nu sunt acceptate cereri de finanțare completate de mână.

Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde, în mod obligatoriu, un opis (**Modelul standard D** la Formularul Cererii de finanțare). Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare (vezi indicațiile privind completarea opisului din formularul Cererii de finanțare).

După completarea Cererii de finanțare într-un exemplar, aceasta se numerotează de la pagina 0 (pagina opis) la pagina „n” (unde pagina „n” va reprezenta pct. 5 din formularul standard al Cererii de finanțare, respectiv certificarea cererii), în colțul din dreapta în josul paginii.

Atenție! Completarea Cererii de finanțare într-un mod clar și coerent va înlesni procesul de evaluare a acesteia!

În acest sens, furnizați informații necesare, relevante, precizând modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

Fiecare pagina a Cererii de finanțare se ștampilează și se semnează de către reprezentantul legal al Solicitantului sau de către persoana împuternicită în acest sens de acesta.

Numerotarea paginilor va continua de la „n+1” pentru anexele atașate cererii de finanțare. Numerotarea paginilor se va face cu pixul sau cu cerneală indelebilă. ACEST EXEMPLAR DIN CEREREA DE FINANȚARE, semnat și ștampilat conform cerințelor, REPREZINTĂ ORIGINALUL CERERII. DE PE ACESTA, SOLICITANTUL VA FACE 3 (TREI) COPII SIMPLE, CARE SE VOR DEPUNE ÎMPREUNĂ CU ORIGINALUL.

Formularul Cererii de finanțare trebuie să fie însoțit de următoarele **anexe**:

1) Actul de împuternicire, în original

În cazul în care Cererea de finanțare nu este semnată de reprezentantul legal al solicitantului, ci de o persoană împuternicită în acest sens. Actul de împuternicire reprezintă orice document administrativ emis de reprezentantul legal în acest sens, cu respectarea prevederilor legale (exemple orientative: ordin, decizie, hotărâre etc).

2) Documentele statutare ale solicitantului³⁸ și ale fiecărui partener, unde este cazul

- pentru unități de cult: Statutul sau codul canonic și actul de înființare a unității de cult, conform reglementărilor specifice fiecărui cult recunoscut în România, în copie³⁹
- pentru ONG-urii (persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial): actul constitutiv, Statutul, certificatul de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor respectiv Hotărârea judecătorească de înființare⁴⁰, în copie⁴¹

Pentru parteneriate: Acord de parteneriat, în original (**Modelul F** la Cererea de finanțare)

Atenție! Acordul de parteneriat trebuie să conțină obligatoriu următoarele elemente:

- *Denumirea și adresa exactă a fiecărui partener;*
- *Desemnarea liderului de proiect din cadrul partenerilor;*
- *Numele și funcția reprezentanților/ împuterniciților legali ai fiecărui partener, inclusiv a liderului de proiect, semnatari ai acordului de parteneriat;*
- *Obiectivul Acordului de parteneriat;*
- *Perioada de valabilitate a acordului de parteneriat;*
- *Drepturile și obligațiile liderului și ale partenerilor*
- *Prezentarea detaliată a rolului fiecărui partener în implementarea proiectului, inclusiv rolul și responsabilitățile liderului de proiect;*
- *Prezentarea modului în care liderul de proiect și fiecare partener asigură întreținerea imobilului modernizat/ reabilitat pentru care s-a acordat finanțare, pe o perioadă de cel puțin 5 ani după finalizare / dare în exploatare și modul în care asigură exploatarea în această perioadă.*
- *Prezentarea modul de împărțire a bunurilor rămase după încetarea finanțării (dacă este cazul).*

³⁸ Pentru autoritățile publice locale și centrale nu este necesară prezentarea documentelor statutare

³⁹ Copiile trebuie ștampilate să fie ștampilate de Solicitant (reprezentantul legal al Solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită

⁴⁰ În cazul modificărilor documentelor originale, setul de documente trebuie să conțină actele adiționale la documentele originale. Orice act adițional la documentele statutare va fi luat în considerare numai dacă este însoțit de înregistrarea la tribunal/judecătoria, înainte de data depunerii Cererii de finanțare.

⁴¹ Copiile trebuie să fie ștampilate de solicitant (reprezentantul legal al solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită

Atenție! Lipsa Acordului de parteneriat ca anexă la Cererea de finanțare conduce automat la respingerea Cererii de finanțare.

3) Cele mai recente situații financiare ale solicitantului (și ale partenerilor, unde este cazul), în copie⁴²

- Bilanțul contabil vizat de Administrația financiară pentru anul anterior depunerii cererii de finanțare, inclusiv contul de rezultat patrimonial, Cont de execuție bugetară, în cazul solicitanților unități administrativ-teritoriale precum și autorități ale administrației publice centrale
- pentru persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, unități de cult: cel mai recent bilanț, contul rezultatului exercițiului, note explicative - în conformitate cu prevederile legale în vigoare⁴³

4) Declarația de eligibilitate, în original

prin care solicitantul (solicitantul și fiecare dintre parteneri, unde este cazul) declară următoarele:

- organizația nu se încadrează în nici una din categoriile menționate la capitolul II.1.1, punctul 2) din Ghidul Solicitantului;
- proiectul propus nu a mai beneficiat de finanțare din fonduri publice în ultimii 5 ani înainte de data depunerii Cererii de finanțare, pentru același tip de lucrări, executate asupra aceluiași obiectiv de patrimoniu / aceluiași segment de obiectiv de patrimoniu și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare la data depunerii Cererii de finanțare;
- Obiectivul de patrimoniu și terenul, dacă este cazul, pe care se face investiția îndeplinesc cumulativ condițiile enumerate în capitolul II.1.1, punctul 3) din Ghidul Solicitantului.

Atenție! În cazul parteneriatelor se va completa câte o Declarație de eligibilitate atât de către lider cât și de către fiecare partener, conform Modelului A la Formularul Cererii de finanțare

5) Copie⁴⁴ după documentele care atestă faptul că obiectivul de patrimoniu și/sau terenul (unde este cazul) asupra căruia se realizează investiția este în proprietatea/ administrarea solicitantului și/sau a partenerului, unde este cazul sau solicitantul și/sau partenerul au în concesiune obiectivul de patrimoniu

- Unități administrativ teritoriale / Autorități ale administrației publice locale sau Autorități ale administrației publice centrale
  - Legi, ordonanțe, hotărâri ale Guvernului, ordine de ministru, hotărâri ale consiliilor județene, a consiliului general al Municipiului București sau ale consiliilor locale, publicate în Monitorul Oficial privind proprietatea publică asupra obiectivului de patrimoniu și / sau terenului (dacă este cazul), conform prevederilor Legii nr. 213/1998 referitoare la proprietatea publică și administrarea judiciară, cu completările și modificările ulterioare, în copie sau
  - Documente cadastrale și înregistrarea terenurilor în registre (extras de carte funciară / întabulare), în copie
- Unități de cult, persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial
  - Act de proprietate și documente cadastrale și înregistrarea terenurilor în registre (extras de carte funciară / întabulare), în copie sau

⁴² Copiile trebuie să fie ștampilate de solicitant (reprezentantul legal al solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită

⁴³ Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 1969/9.11.2007 pentru aprobarea reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial (MO nr. 846/10.12.2007)

⁴⁴ Copiile trebuie să fie ștampilate de solicitant (reprezentantul legal al solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită

- Contract de concesiune, care acoperă o perioadă corespunzătoare celei menționate la secțiunea II.1.1 punctul 3), de la data depunerii Cererii de finanțare, în copie și
- Declarația proprietarului, autenticată, prin care își exprimă acordul ca Solicitantul / partenerul să realizeze investiții asupra obiectivului de patrimoniu, în original

6) Documentația tehnico-economică, aprobarea și avizele asupra documentației emise de către autoritățile abilitate, sau de către beneficiar, în copie⁴⁵

În conformitate cu prevederile HG nr.28/2008 pentru aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții,

- proiectarea lucrărilor de construcții pentru obiective de investiții noi, inclusiv extinderi, se elaborează în următoarele faze:
  - Studiu de fezabilitate
  - Proiect tehnic
  - Detalii de execuție
- proiectarea lucrărilor de construcții pentru intervenții la construcții existente, inclusiv instalațiile aferente, se elaborează în următoarele faze:
  - Expertiză tehnică, și după caz, audit energetic
  - Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții
  - Proiect tehnic
  - Detalii de execuție.

Aceste prevederi nu se aplică în cazul:

- Obiectivelor de investiții / lucrărilor de intervenții aflate în curs de execuție la data intrării în vigoare a hotărârii;
- Obiectivelor de investiții / lucrărilor de intervenții pentru ale căror documentații tehnico-economice au fost demarate procedurile de achiziție publică, în condițiile legii sau ale căror studii de fezabilitate/ documentații de avizare a lucrărilor de intervenții au fost finalizate și aprobate de ordonatorul de credite, în conformitate cu legislația specifică.

Atenție! Devizul general întocmit la faza de proiectare a documentației tehnico-economice se actualizează prin grija beneficiarului, ori de câte ori este necesar, dar de regulă în următoarele situații:

- la data supunerii spre aprobare a documentației tehnico-economice
- la data solicitării autorizației de construire
- la data organizării procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică pentru execuția de lucrări
- după încheierea contractelor de achiziție, rezultând valoarea de finanțare a obiectivului de investiție/ lucrărilor de intervenții
- la data întocmirii sau modificării de către ordonatorul principal de credite potrivit legii a listei obiectivelor de investiții anexă la bugetul de stat sau la bugetul local atât pentru obiective de investiții noi cât și în continuare.

La Cererea de finanțare va fi anexat:

- Studiul de fezabilitate conform **Modelului C1**, în cazurile exceptate de la aplicarea prevederilor HG nr.28/09.01.2008 pentru aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico-economice

⁴⁵ Copiile trebuie să fie ștampilate de solicitant (reprezentantul legal al solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită

aferele investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții;

sau

- Documentația tehnico-economică conform prevederilor HG nr. 28/09.01.2008, după intrarea în vigoare a acestui act normativ.

Atenție! Documentația tehnico-economică nu trebuie să fi fost elaborată / revizuită / reactualizată cu mai mult de 2 ani înainte de data depunerii Cererii de finanțare. În cazul documentațiilor tehnico-economice elaborate cu mai mult de 12 luni înainte de data depunerii Cererii de finanțare, respectiv între 13 și 24 de luni înainte de data depunerii cererii de finanțare, solicitantul de finanțare va prezenta un deviz general actualizat cu cel mult 12 luni înainte de data depunerii cererii de finanțare. Documentația tehnico-economică trebuie însoțită de hotărârea autorității administrației publice locale/ organelor abilitate ale solicitantului⁴⁶ de aprobare a acesteia.

Atenție: În conformitate cu art.36, alin.(1), pct.h) din Legea nr.422/2001 privind protejerea monumentelor istorice, republicată, proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați să asigure efectuarea oricăror lucrări, conform prevederilor legale - vezi și nota de la pct.8) Certificatul de urbanism

Atenție! In Cererea de finanțare, la pct 3.4.1 se va menționa data lansării procedurii de achiziție pentru elaborarea documentației tehnico-economice, data elaborării, data actualizării (dacă este cazul).

7) Analiza cost-beneficiu (daca nu este inclusă documentația tehnico-economică)

elaborată pe baza **instrucțiunilor prezentate în Anexa 2 la prezentul Ghid**, instrucțiuni care au la bază Documentul de lucru 4 al Comisiei Europene, Direcția Generală Politică Regională - îndrumar pentru elaborarea analizei cost beneficiu pentru proiectele ce urmează a fi co-finanțate din FEDR sau Fondul de Coeziune în perioada de programare 2007-2013.

Atenție! La Cererea de finanțare se va anexa inclusiv calculul asistenței nerambursabile pentru proiectele generatoare de venit. A se vedea în acest sens secțiunea II.3.3. Întocmirea bugetului la prezentul Ghid și Anexa 10 Modul de calcul al asistenței nerambursabile în cazul proiectelor generatoare de venit.

8) Certificatul de urbanism, în copie⁴⁷

Certificatul de urbanism este actul de informare prin care autoritățile emitente, în conformitate cu prevederile planurilor urbanistice și ale regulamentelor aferente acestora ori ale planurilor de amenajare a teritoriului, după caz, avizate și aprobate potrivit legii, care sunt informații de interes public, potrivit legii, fac cunoscute solicitantului elementele privind regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și construcțiilor existente la data solicitării, stabilesc cerințele urbanistice care urmează să fie îndeplinite prin documentația tehnică - D.T. în funcție de specificul amplasamentului, lista cuprinzând avizele și acordurile necesare în vederea autorizării executării lucrărilor de construcții, potrivit prevederilor art. 5, alin. (1) al Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare,, inclusiv obligația de a contacta autoritatea competentă pentru protecția mediului, cu privire la evaluarea inițială a investiției și stabilirea necesității evaluării efectelor acesteia asupra mediului în vederea obținerii actului administrativ al autorității competente pentru protecția mediului.

⁴⁶ Hotărârea Adunării Generale a Asociațiilor / Consiliului Director, în cazul ONG-urilor, Hotărârea organelor de conducere ale unității/ structurii de cult, conform statutelor/ canoanelor aprobate prin Hotărâre de Guvern.

⁴⁷ Secțiune elaborată pe baza Legii nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1430/ 2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991

Certificatul de urbanism se eliberează, după caz de către: președinții consiliilor județene, de primarul general al municipiului București, de primarii municipiilor, sectoarelor municipiului București, ai orașelor și comunelor (art. 4 din Legea 50/1991 republicată cu modificările și completările ulterioare).

Certificatul de urbanism se eliberează în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii. În cererea pentru eliberarea certificatului de urbanism, solicitantul trebuie să precizeze elementele de identificare ale imobilului pentru care se solicită certificatul și să menționeze, în mod obligatoriu, scopul emiterii acestui certificat.

Pentru emiterea Certificatului de urbanism solicitantul - orice persoană fizică sau juridică interesată - trebuie să depună la emitent o documentație cuprinzând:

- a) cerere-tip ("Cerere pentru emiterea certificatului de urbanism") completată cu elementele de identificare ale solicitantului și imobilului, precum și cu precizarea scopului solicitării actului;
- b) planuri topografice sau cadastrale la scările 1:500, 1:2000 sau 1:10.000, după caz, - vizate de Oficiul de cadastru și publicitate imobiliară al județului sau al municipiului București, după caz, cu indicarea imobilului - teren și/sau construcții; (2 exemplare) (planurile se obțin contra cost de la unitatea teritorială specializată care le gestionează)
- c) documentul de plată a taxei de eliberare a certificatului de urbanism (în copie).

Prin Certificatul de urbanism emitentul stabilește, împreună cu reprezentanții împuterniciți ai serviciilor deconcentrate ale administrației publice centrale, lista avizelor și/ sau acordurilor legale strict necesare autorizării lucrărilor de construcții, inclusiv pentru organizarea execuției lucrărilor.

Dacă scopul emiterii Certificatului de urbanism este obținerea autorizației de construire/ desființare, acesta va fi însoțit de formularele fișelor tehnice strict necesare în vederea emiterii acordului unic.

De asemenea, în documentele anexă la Certificatul de urbanism emitentul are obligația de a comunica solicitantului taxele legale necesare avizării documentației în vederea autorizării.

Emitentul Certificatului de urbanism stabilește termenul de valabilitate al acestuia pentru un interval de timp cuprins între 6 și 24 de luni de la data emiterii, termen acordat solicitantului în vederea utilizării acestuia în scopul pentru care a fost emis.

Atenție: În conformitate cu art.23, alin.(1) din Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național.

În conformitate cu art.36, alin.(1), pct.h) din Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați să asigure efectuarea oricăror lucrări, conform prevederilor legale, numai de către **persoane fizice sau juridice atestate** în acest sens de către Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate.

Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. h) din Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, lucrările de construcție ce fac obiectul autorizării, la monumentele istorice de categorie B, cu excepția lucrărilor la componentele artistice, pot fi efectuate și de persoane fizice sau juridice neatestatate, cu condiția respectării avizelor de specialitate.

9) Fișa tehnică privind condițiile de protecție a mediului sau studiul de evaluare a impactului asupra mediului, în copie⁴⁸, dacă este cazul

Dacă prin Certificatul de urbanism nu este solicitată Fișa tehnică privind condițiile de protecție a mediului, solicitantul va preciza acest lucru în Cererea de finanțare, la punctul 3.2 „Dezvoltarea durabilă și eficiența energetică”.

⁴⁸ Toate copiile trebuie să fie ștampilate de Solicitant (reprezentantul legal al Solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită pentru exemplarul original al Cererii de finanțare

Dacă prin Certificatul de urbanism se specifică necesitatea elaborării fișei tehnice privind condițiile de protecția mediului, conform art. 16 din Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1430/2005 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții (MO nr. 825 bis/13.09.2005) **aceasta va fi anexată la Cererea de finanțare.**

Pentru proiectele de investiții noi și pentru orice modificare care poate avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv pentru proiectele de dezafectare, aferente activităților stabilite prin HG nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și OUG nr. 34/2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 645/2002, **este obligatorie solicitarea acordului de mediu.**

Solicitarea pentru emiterea acordului de mediu, însoțită de fișa tehnică privind condițiile de protecție a mediului (anexă la certificatul de urbanism), se depune la autoritatea publică pentru protecția mediului pe raza căreia se află amplasamentul ales al proiectului.

Formularele fișelor tehnice se pun la dispoziția solicitanților, contra cost, odată cu certificatul de urbanism, pentru a fi utilizate în faza de proiectare și de pregătire a autorizării.

Fișa tehnică, anexată la certificatul de urbanism, se completează de către proiectant, pe proprie răspundere cu datele și elementele tehnice rezultate din proiect, în conformitate cu cerințele avizatorului.

În funcție de impactul asupra mediului al proiectului supus autorizării, autoritatea publică pentru protecția mediului stabilește procedura care va fi urmată:

- **Clasarea proiectului ca având impact ne semnificativ asupra mediului și aplicarea pe fișa tehnică a ștampilei de tip A, cu inscripția: „Se supune CAU⁴⁹. Nu face obiectul procedurii de mediu”.**

Fișa tehnică pe care s-a aplicat ștampila de tip A se transmite solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii solicitării.

- **Aplicarea unei proceduri simplificate de avizare pentru proiectele sau activitățile cu impact redus asupra mediului și aplicarea pe fișa tehnică a ștampilei de tip B, cu inscripția: „Se supune CAU⁵⁰. Face obiectul procedurii de mediu fără acord de mediu”.**

Fișa tehnică privind protecția mediului pentru emiterea acordului unic se depune, împreună cu toate documentele prevăzute în legislația privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, la Ghișeul unic, urmând a fi avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului în cadrul ședinței Comisiei de Acord Unic.

Vizarea fișei tehnice se realizează în termen de 20 de zile lucrătoare.

Avizarea fișei tehnice se va face cu impunerea obligativității solicitării și obținerii **autorizației de mediu** la punerea în funcțiune a investiției aferente activităților cu impact redus asupra mediului.

- **Aplicarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în vederea emiterii acordului/ acordului integrat de mediu și aplicarea pe fișa tehnică a ștampilei de tip B, cu inscripția: „Se supune CAU⁵¹. Face obiectul procedurii de mediu cu acord/ acord integrat de mediu”**

Pentru acele proiecte pentru care fac obiectul procedurii de mediu, cu acord de mediu, **studiul de impact asupra mediului va fi anexat la Cererea de finanțare.**

⁴⁹ CAU - Comisia pentru Acord Unic

⁵⁰ CAU - Comisia pentru Acord Unic

⁵¹ CAU - Comisia pentru Acord Unic

Pentru mai multe detalii privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului și emiterea acordului de mediu vă rugăm să consultați **Anexa 14** la prezentul ghid, realizată pe baza legislației în vigoare și a ghidurilor elaborate de Ministerul Mediului. Anexa include și un scurt glosar de termeni, așa cum sunt aceștia definiți prin Ordonanță de Urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Înainte de punerea în funcțiune a investițiilor aferente activităților cu impact semnificativ asupra mediului pentru care s-a obținut acord de mediu/ acord integrat de mediu, titularii sunt obligați să depună solicitarea și să obțină autorizația de mediu / autorizația integrată de mediu.

A se consulta în acest sens Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1798/2007⁵² privind aprobarea Procedurii de emitere a autorizației de mediu.

10) Declarație de angajament, în original, semnată de către solicitant / solicitant și fiecare dintre parteneri, unde este cazul, (întocmită în conformitate cu *Modelul B* la formularul Cererii de finanțare) prin care acesta se obligă:

- Să furnizeze contribuția proprie ce îi revine din costurile eligibile
- Să finanțeze toate costurile neeligibile, inclusiv costurile conexe proiectului
- Să asigure resursele financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării/decontării ulterioare a cheltuielilor din instrumente structurale
- Să mențină proprietatea facilităților construite/ modernizate/ reabilite și natura activității pentru care s-a acordat finanțare, pe o perioadă de cel puțin 5 ani după finalizare / dare în exploatare și să asigure exploatarea și întreținerea în această perioadă
- Să se asigure că bunurile achiziționate ca urmare a obținerii finanțării prin Programul Operațional Regional, nu sunt înstrăinate, închiriate, gajate, pe o perioadă de 5 ani de la finalizarea proiectului
- Solicitantul nu desfășoară activități economice în scopul obținerii de venituri din utilizarea obiectivului de patrimoniu restaurat/ protejat/ conservat și a facilităților construite - după caz, în afara activităților pentru care a fost finanțat proiectul, prin acordarea dreptului de utilizare a acestora către terțe părți.
- Să respecte, pe durata pregătirii proiectului și a implementării acestuia, prevederile legislației comunitare și naționale în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, achizițiilor publice, ajutorului de stat
- Să se asigure că obiectivul de patrimoniu va fi inclus total sau parțial în circuitul public la data finalizării implementării proiectului.

Atenție! În cazul parteneriatelor se va completa câte o Declarație de angajament atât de către lider cât și de către fiecare partener.

11) Dovada capacității de a asigura contribuția proprie la valoarea cheltuielilor eligibile și de finanțare a cheltuielilor neeligibile ale proiectului, în copie⁵³

- pentru unități administrativ teritoriale / autorități ale administrației locale : Hotărârea Consiliului local / Consiliului Județean / Consiliile Locale ale sectoarelor Municipiului București / Consiliului General al Municipiului București de aprobare a proiectului, a cheltuielilor legate de proiect și a acordului de parteneriat (dacă este cazul)
- pentru autorități ale administrației centrale : Ordin / hotărâre/ decizie de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect și a acordului de parteneriat emise de ordonatorul principal de credite (dacă este cazul)

⁵² Publicat în Monitorul Oficial Nr. 808 din 27 noiembrie 2007

⁵³ Toate copiile trebuie să fie ștampilate de Solicitant (reprezentantul legal al Solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită pentru exemplarul original al Cererii de finanțare

- pentru unități de cult : Hotărârea organelor de conducere a unității de cult, de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect și a acordului de parteneriat (dacă este cazul), în conformitate cu prevederile statutelor sau canoanelor cultelor recunoscute în România
- pentru ONG-uri: Hotărârea Adunării Generale a Asociaților / Consiliului Director de aprobare a proiectului, a cheltuielilor legate de proiect și a acordului de parteneriat (unde este cazul).

Atenție! În hotărârile menționate, trebuie să fie incluse toate cheltuielile pe care solicitantul trebuie să le asigure pentru implementarea proiectului (contribuția la cheltuielile eligibile, cheltuielile neeligibile și cheltuielile conexe⁵⁴), inclusiv asigurarea resurselor financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării/decontării ulterioare a cheltuielilor din instrumente structurale).

În cazul parteneriatelor, se vor prezenta hotărârile menționate atât pentru lider cât și pentru fiecare dintre parteneri. Aceste hotărâri vor menționa și aprobarea acordului de parteneriat.

12) CV-uri și/sau Fișele de post, în copie

(a se vedea cerințele și precizările de la capitolul II.1.1. punctul 4)

13) Planul de marketing

Planul de marketing are scopul de a prezenta modul de valorificare a obiectivului propus spre finanțare și va include informații cu privire la:

- Justificarea potențialului turistic al obiectivului de patrimoniu
- Analiza SWOT a turismului în zonă
- Analiza curentă a pieței
- Stabilirea obiectivelor generale de marketing
- Strategii de marketing în vederea implementării obiectivelor planului de marketing
- Plan de acțiune pentru implementarea strategiilor de marketing
- Bugetul planului (corelat cu activitățile din planul de acțiune)
- Rezultate preconizate

Planul de marketing trebuie întocmit conform *Anexei 11* prezentată în Ghid.

14) Ordin al Ministerului Culturii și Cultelor privind clasarea în grupa A sau în grupa B a obiectivului de patrimoniu ce urmează a fi reabilitat în cadrul proiectului propus spre finanțare, în copie⁵⁵

15) Alte anexe

Orice alte documente și/sau studii care pot conduce la justificarea oportunității proiectului care face obiectul Cererii de finanțare.

II.3.2. Lista de verificare a Cererii de finanțare

Atenție! Cererea de finanțare și anexele-formular, completate conform instrucțiunilor din ghid, precum și celelalte anexe cerute prin prezentul ghid constituie dosarul cererii de finanțare.

Solicitantul de finanțare trebuie să întocmească **un original și 3 copii** ale dosarului cererii de finanțare.

⁵⁴ Vezi definiția cheltuielilor conexe în Glosarul de Termeni

⁵⁵ Toate copiile trebuie să fie ștampilate de Solicitant (reprezentantul legal al Solicitantului) cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită pentru exemplarul original al Cererii de finanțare

Pașii pe care trebuie să îi parcurgă Solicitantul de finanțare în întocmirea **dosarului original** al Cererii de finanțare sunt:

- Se completează un formular al Cererii de finanțare conform instrucțiunilor din prezentul ghid și a instrucțiunilor din formularul standard; se recomandă ca formularul Cererii de finanțare să nu fie tipărit față-verso!
- Se atașează la Cererea de finanțare anexele, în ordinea prevăzută mai jos, în lista de verificare a conformității administrative; se recomandă ca între Cererea de finanțare și anexe precum și între anexe să se introducă o pagină despărțitoare cu titlul anexe respective (**aceasta pagină nu va fi numerotată!**)

Atenție! Unele anexe la dosarul original al Cererii de finanțare sunt copii ale unor documente care se regăsesc în original numai la sediul beneficiarului (e.g documente referitoare la situațiile financiare ale solicitantului, fișe de post, documente cadastrale etc). Copiile după aceste documente vor fi ștampilate/marcate cu mențiunea **"conform cu originalul"** înainte de a fi puse la dosarul Cererii de finanțare.

- Cererea de finanțare și anexele la aceasta se semnează de către responsabilul legal al solicitantului sau împuternicitul acestuia, pe fiecare pagină (sau se ștampilează cu ștampila purtând semnătura reprezentantului legal, dacă Solicitantul dispune de astfel de facilitate), în partea dreapta, în josul paginii și se ștampilează pe fiecare pagină, lângă semnătură.

Atenție! Dacă sunt documente elaborate față-verso (e.g Documentația tehnic-economică etc), Solicitantul va numerota în ordine cronologică fiecare filă (față-verso) și va ștampila fiecare filă (față-verso) conform celor de mai sus.

Pagina opis va fi pagina 0 a cererii de finanțare.

- După ce documentele care constituie dosarul cererii de finanțare sunt numerotate și ștampilate se întocmeste opisul.
- Documentele care constituie dosarul Cererii de finanțare se leagă (recomandat a se îndosaria în biblioraft/ bibliorafturi, numerotate volumul I, volumul II, etc.) în ordinea prevăzută mai jos, în lista de verificare a conformității administrative.

Înainte de a îndosaria originalul dosarului cererii de finanțare, Solicitantul va multiplica în trei exemplare documentația. Documentele pot fi copiate față- verso. Fiecare copie se va lega /îndosaria ca și originalul dosarului cererii de finanțare.

Solicitanții trebuie să verifice dacă dosarul Cererii de finanțare este complet, pe baza Listei de verificare a conformității administrative de mai jos:

Cererea de finanțare (inclusiv anexele) redactată în 4 exemplare (1 original și 3 copii) marcate corespunzător („original”, „copie”)	☐
Cererea de finanțare (inclusiv anexele) numerotată, semnată și ștampilată conform instrucțiunilor din Ghid	☐
Cererea de finanțare semnată de reprezentantul legal / persoana împuternicită	☐
Cererea de finanțare respectă modelul standard	☐
Anexele la Cererea de finanțare respectă modelul standard (acolo unde acesta a fost prevăzut)	☐
Opisul completat conform modelului din Formularul Cererii de Finanțare	☐
La Cererea de finanțare sunt atașate următoarele anexe:	
Actul de împuternicire este atașat, în original	☐
Documente statutare ale solicitantului și ale fiecărui partener, dacă este cazul, sunt anexate în copie, sunt ștampilate de solicitant cu mențiunea „Conform cu originalul” și semnate de către acesta sau de către persoana împuternicită	☐

Acord de parteneriat, în original , în cazul parteneriatelor	☐
Situațiile financiare ale solicitantului și fiecărui partener, dacă este cazul, în copie	☐
Declarația de eligibilitate a solicitantului și a fiecărui partener, dacă este cazul, în original , conform modelului standard	☐
Declarația de angajament a solicitantului și a fiecărui partener, dacă este cazul, în original , conform modelului standard	
Documentele de proprietate / administrare / concesiune, în copie	☐
Documentația tehnico-economică, în copie, însoțită de hotărârea organelor abilitate ale solicitantului de aprobare	☐
Documentația tehnico-economică nu a fost elaborată / revizuită / reactualizată cu mai mult de 2 ani înainte de data depunerii Cererii de finanțare	
Analiza cost-beneficiu (daca nu este inclusă în documentația tehnico-economică), în copie	☐
Calculul asistenței nerambursabile (în cazul proiectelor generatoare de venit)	☐
Certificatul de urbanism, în copie	☐
Fișa tehnică privind condițiile de protecția mediului, unde este cazul, în copie	☐
Studiul de evaluare a impactului asupra mediului, unde este cazul, în copie	☐
Hotărârea de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect (contribuția proprie a solicitantului necesară pentru implementarea proiectului, cheltuielile neeligibile și resursele financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării/decontării ulterioare a cheltuielilor din instrumente structurale), specifice fiecărui tip de solicitant, inclusiv pentru parteneri dacă este cazul, în copie	☐
Fișele de post și/sau CV -urile, în copie	☐
Plan de marketing	☐
Ordin al Ministerului Culturii și Cultelor privind clasarea în grupa A sau în grupa B a obiectivului de patrimoniu, în copie	☐
Orice alte documente și/sau studii care pot conduce la justificarea oportunității proiectului care face obiectul Cererii de finanțare	☐
Documentele atașate sunt valabile, conform Opis-ului (perioada de valabilitate)	☐
Cererea de finanțare este transmisă într-un colet sigilat	☐
Partea exterioară a coletului sigilat poartă eticheta cu toate detaliile de identificare (axa prioritară, domeniu de intervenție, organism intermediar, solicitant, titlu proiect)	☐

II.3.3. Intocmirea bugetului

În completarea Secțiunii 4 „Finanțarea proiectului” din Cererea de finanțare, **solicitantul va ține cont de criteriile de eligibilitate a cheltuielilor și stabilirea contribuției proprii**, detaliate mai jos.

A. Criteriile de eligibilitate a cheltuielilor

O cheltuială poate fi considerată drept cheltuială eligibilă pentru cofinanțare (rambursare în limita stabilită) în cadrul POR, dacă îndeplinește cumulativ următoarele criterii⁵⁶:

- este efectiv plătită între 1 ianuarie 2007 și 31 decembrie 2015

În cazul cheltuielilor efectuate înainte de data depunerii Cererii de finanțare, nu se vor anexa la formularul Cererii de finanțare facturi, ordine de plată etc., ca dovadă a efectuării respectivelor cheltuieli. Acestea vor face obiectul cererilor de rambursare și se vor transmite după data semnării contractului de finanțare, în condițiile prevăzute în cadrul contractului de finanțare.

Identificarea cheltuielilor efectuate înainte de data depunerii Cererii de finanțare, se va face la Secțiunea 3.4 „Achiziții publice” din formularul Cererii de finanțare.

- este însoțită de facturi

în conformitate cu prevederile legislației naționale, sau de alte documente contabile cu valoare probatorie, echivalentă facturilor, pe baza cărora cheltuielile să poată fi auditate și identificate.

- este în conformitate cu prevederile Contractului de finanțare

încheiat de către Autoritatea de Management, prin intermediul Agenției pentru Dezvoltare Regională (în calitate de Organism Intermediar)

- este conformă cu prevederile legislației naționale și comunitare, în special în ceea ce privește:

- regimul achizițiilor publice, prin respectarea normelor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii⁵⁷

Notă: A se vedea în acest sens și Anexa 16 Instrucțiuni privind atribuirea contractelor de lucrări, de furnizare și de servicii, în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013.

- este menționată în lista cheltuielilor eligibile de mai jos:

Lista cheltuielilor eligibile⁵⁸

CAP. 1 Cheltuieli privind achiziția terenului, amenajarea acestuia și amenajări pentru protecția mediului

1.1. Achiziția terenului⁵⁹

Cheltuielile efectuate pentru achiziția de terenuri sau expropriere sunt considerate eligibile în limita a 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului, cu respectarea prevederilor art. 6 din H.G. nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale.

1.2. Amenajarea terenului

⁵⁶ Conform Hotărârii de Guvern 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 517 din 1 august 2007

⁵⁷ Până la data de 31.10.2007 O.U.G. nr. 94 din 26 septembrie 2007 publicată în Monitorul oficial nr. 676 din 4 octombrie 2007

⁵⁸ Conform Ordinului comun al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 144 din 7 februarie 2008 și al ministrului economiei și finanțelor nr. 580 din 27 februarie 2008 privind aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile pentru domeniul major de intervenție „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe” din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, publicat în Monitorul Oficial nr. 188 din 11 martie 2008, cu modificările și completările ulterioare

⁵⁹ Dacă este necesar

Se includ cheltuielile efectuate la începutul lucrărilor pentru pregătirea amplasamentului și care constau în demontări, defrișări, evacuări materiale rezultate, devieri rețele de utilități din amplasament, drenaje.

1.3. Amenajări pentru protecția mediului

Se includ cheltuielile efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor.

CAP. 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului

Sunt considerate eligibile cheltuielile aferente asigurării utilităților necesare funcționării obiectivului de patrimoniu, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, telecomunicații, care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic al obiectivului de investiție, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități

CAP. 3 Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică

Sunt considerate eligibile, în limita a 5% din valoarea totală eligibilă a proiectului, cheltuielile legate de proiectare și asistență tehnică, cuprinzând cheltuielile privind studiile de teren, obținerea de avize, acorduri și autorizații, proiectarea și ingineria, consultanța și asistența tehnică.

3.1. Studii de teren

Se cuprind cheltuielile pentru studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate a terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție.

3.2. Obținere avize, acorduri și autorizații

Se includ cheltuielile pentru:

- a) obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism, taxa pentru obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire conform legii;
- b) obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și branșamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termoficare, energie electrică, telefonie;
- c) întocmirea documentației, obținerea numărului Cadastral provizoriu și înregistrarea terenului în Cartea funciară
- d) obținerea acordului de mediu;
- e) obținerea avizului PSI.

3.3. Proiectare și inginerie

În categoria cheltuielilor eligibile privind proiectarea și ingineria se includ, cu respectarea prevederilor art. 9 din H.G. nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, cheltuielile efectuate pentru:

- a) elaborarea tuturor fazelor de proiectare (studiu de fezabilitate, studiu de fezabilitate, expertiză tehnică și după caz, audit energetic, documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, proiect tehnic, detalii de execuție);
- b) plata verificării tehnice a proiectării și pentru plata elaborării certificatului de performanță energetică a clădirii;
- c) elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiție, documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament.

3.4. Consultanță

Cheltuielile eligibile privind serviciile de consultanță includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- a) plata serviciilor de consultanță la elaborarea studiilor de piață și de evaluare;
- b) plata serviciilor de consultanță în domeniul managementului proiectului finanțat;
- c) plata asistenței/ consultanței juridice, în scopul elaborării documentației de atribuire și/sau aplicării procedurii de atribuire a contractelor de achiziție publică.

3.5. Asistență tehnică

În categoria cheltuielilor eligibile privind asistența tehnică se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- a) asistență tehnică din partea proiectantului, în cazul când aceasta nu intră în tarifarea proiectării;
- b) asigurarea supravegherii execuției prin inspectori de șantier desemnați de autoritatea contractantă.

CAP. 4 Cheltuieli pentru investiția de bază

4.1. Construcții și instalații

Cheltuielile eligibile efectuate pentru construcții și instalații cuprind cheltuielile aferente execuției obiectivului de investiție, și anume cheltuieli de lucrări pentru:

- a) Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice;
- b) Restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- c) Refacerea / amenajarea căilor de acces (pietonale și carosabile) către obiectivele reabilite, în interiorul zonei de protecție a acestora;
- d) Lucrări și dotări pentru asigurarea iluminatului interior și exterior, a iluminatului de siguranță precum și a celui decorativ;
- e) Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- f) Amenajări peisagistice pentru punerea în evidență a obiectivului turistic de patrimoniu reabilitat;
- g) Modernizarea utilităților aferente obiectivului turistic de patrimoniu (energie electrică, alimentare cu apă, canalizare)
- h) Amenajarea zonelor de protecție prin delimitarea și împrejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- i) Construcția / reabilitarea utilităților anexe (punct de informare, parcaj, grup sanitar, reclame și indicatoare);
- j) Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele turistice de patrimoniu reabilite.
- k) Construcția / reabilitarea / modernizarea căii de acces către obiectivul turistic de patrimoniu reabilitat

4.2. Utilaje, instalații și echipamente specifice obiectivelor de patrimoniu

Cheltuielile eligibile efectuate pentru dotarea obiectivelor de patrimoniu cuprind cheltuielile efectuate pentru dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție).

4.3. Dotări specifice obiectivelor de patrimoniu

Cheltuielile eligibile efectuate pentru dotări pentru expunerea și protecția obiectivului de patrimoniu.

CAP. 5 Alte cheltuieli

5.1. Organizare de șantier

Se cuprind cheltuielile estimate ca fiind necesare contractantului în vederea creării condițiilor de desfășurare a activității de construcții-montaj.

5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier

Se cuprind cheltuielile legate de lucrări de nivelări ale terenurilor naturale, dezafectări locale de căi de comunicație sau construcții, branșarea la utilități, realizarea de căi de acces.

5.1.2. Cheltuieli aferente activităților conexe organizării de șantier

Cheltuielile eligibile aferente activităților conexe organizării de șantier includ cheltuielile pentru:

- a) obținerea autorizației de execuție a lucrărilor de organizare de șantier;
- b) taxe de amplasament;
- c) întreruperea temporară a rețelelor de distribuție de apă, canalizare, agent termic, energie electrică, gaze naturale;
- d) contractele temporare cu furnizorii de utilități și cu unitățile de salubritate.

5.2. Cheltuieli pentru cotele legale

Cheltuielile considerate eligibile pentru cote legale cuprind, după caz:

- a) cota aferentă inspecției pentru controlul calității lucrărilor de construcții;
- b) cota pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții;
- c) cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor.

5.3. Cheltuieli diverse și neprevăzute

(1) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate, prin documente justificative corespunzător și doar în limita a maxim 10% din valoarea uneia sau, cumulativ, a mai multor cheltuieli menționate la Cap.4, în funcție de natura și complexitatea lucrărilor.

(2) În limita procentului stabilit, se acoperă, după caz, cheltuielile rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice, cantități suplimentare pentru realizarea lucrărilor, utilaje sau dotări ce se impun pe parcursul derulării investiției, precum și cheltuielile de conservare pe parcursul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.

CAP. 6 Cheltuieli aferente implementării programului

Sunt eligibile cheltuielile aferente activităților de audit și cheltuielile cu publicitatea și informarea, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare.

Amortizarea este considerată cheltuială eligibilă în condițiile respectării prevederilor H.G. nr.759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale.

Atenție! Solicitanții ale căror proiecte au fost pregătite din alte surse decât cele proprii (precum HG nr. 811/ 2006, PHARE, UNDP, acorduri bilaterale, etc) trebuie să includă cheltuielile aferente pregătirii în bugetul proiectului ca și cheltuieli neeligibile (punctul 4.1 Bugetul proiectului din cadrul cererii de finanțare). La punctul 4.2 Surse de finanțare a proiectului din Cererea de finanțare, pentru liniile la și II b, se va trece valoarea totală a cheltuielilor neeligibile ale proiectului și se va insera o notă, în subsolul tabelului de la pct 4.2 în care se va face mențiunea:

„Valoarea totală a cheltuielilor neeligibile suportate din alte surse este de < valoare lei>lei, reprezentând <se enumeră tipul de cheltuieli : SF/PT/ SF și PT> din cadrul <denumire program/ proiect/ act normativ>.

Orice cheltuială care nu se regăsește în lista cheltuielilor eligibile aprobate prin Ordinul comun al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 144/ 7.02.2008 și al ministrului economiei și finanțelor nr. 580/27.02.2008, cu modificările și completările ulterioare va fi considerată drept cheltuială neeligibilă pentru finanțare prin POR.

Următoarele categorii de cheltuieli nu sunt eligibile:

- taxa pe valoarea adăugată;
- dobânda și alte comisioane aferente creditelor;
- cheltuielile colaterale care intervin într-un contract de leasing;
- achiziția de echipament second-hand;
- amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
- operarea obiectivelor de investiții.

B. Contribuția proprie a solicitantului

Contribuția proprie reprezintă procentul din valoarea cheltuielilor eligibile care va fi suportat de către beneficiarul proiectului.

Atenție! Orice cheltuială neeligibilă precum și orice cheltuială suplimentară (conexă) ce va apărea în timpul implementării proiectului va fi suportată de către solicitant / beneficiar.

În cadrul POR, contribuția în natură nu este eligibilă.

Mărima contribuției proprii a solicitantului, precum și condițiile de eligibilitate ale cheltuielilor vor fi avute în vedere în completarea bugetului proiectului, respectiv Secțiunea 4. „Finanțarea proiectului” din Formularul Cererii de finanțare.

Atenție! Valoarea maximă a cheltuielilor eligibile în cazul proiectelor generatoare de venit nu va depăși valoarea curentă a costului eligibil al investiției mai puțin valoarea curentă a venitului net obținut de pe urma investiției, pe o perioadă de timp. Metodologia de determinare a valorii maxime a cheltuielilor eligibile conform Art.55 din Regulamentul CE 1083/2006 (pentru proiecte generatoare de venit) este prezentată în Anexa 10.

Proiectul generator de venit este proiectul ce implică o investiție într-o infrastructură a cărei utilizare face obiectul unei taxe suportate în mod direct de către utilizatorii infrastructurii.

Procentul minim al contribuției proprii a solicitantului este de 2% din costul total eligibil al proiectului - a se vedea secțiunea 4.2 SURSE DE FINANȚARE A PROIECTULUI din Cererea de Finanțare.

II.3.4. Depunerea cererii de finanțare

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate în limba română, în 4 exemplare (1 original și 3 copii). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIA nr.1”, „COPIA nr.2”, „COPIA nr.3”.

Se recomandă ca, pe lângă cele 4 exemplare, solicitantul să își realizeze un exemplar propriu, complet al dosarului Cererii de finanțare.

Cererea de finanțare (1 original și 3 copii), va fi trimisă într-un colet sigilat prin poșta recomandată, curier, sau depuse personal, la sediul Organismului Intermediar al POR⁶⁰ din cadrul Agenției pentru Dezvoltare Regională din regiunea unde se prevede implementarea proiectului.

Partea exterioară a coletului sigilat, corespunzător cererii de finanțare trebuie să poarte, în mod obligatoriu o eticheta cu următoarele informații:

Cerere de finanțare pentru Programul Operațional Regional 2007-2013

Axa prioritară	5 " Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului"
Domeniul de intervenție	5.1 " Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe"
Autoritatea de Management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței
Organism Intermediar	<denumirea Organismului Intermediar la sediul căruia se depune Cererea de finanțare>
Solicitant	<Denumirea și adresa sediului solicitantului>
Proiectul	<Titlul proiectului>

Cererile de finanțare trimise prin orice alte mijloace (ex: fax sau e-mail) vor fi respinse.

La depunere, fiecare Cerere de finanțare va primi un număr de înregistrare ce va fi comunicat solicitantului (persoanei de contact a solicitantului). Cererile de finanțare vor primi un număr unic de înregistrare în Sistemul informatic unic de management - cod SMIS (SMIS, Single Management Information System), care va fi adus la cunoștința solicitantului odată cu rezultatul verificării conformității administrative a Cererii de finanțare. Este obligatoriu să se menționeze numărul de înregistrare / codul SMIS al Cererii de finanțare în orice corespondență purtată între solicitant și Organismul Intermediar, referitor la Cererea de finanțare respectivă.

Persoana de contact din partea Organismului Intermediar va informa solicitantul cu privire la rezultatul obținut de Cererea de finanțare în urma fiecărei etape din procesul de evaluare și selecție.

În cazul respingerii unei Cereri de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă / neeligibilitate / punctaj tehnic și financiar insuficient , solicitantul va fi informat asupra motivelor de respingere și i se vor face recomandări privitor la îmbunătățirea Cererii de finanțare (a proiectului). În cazul respingerii Cererii de finanțare, se recomandă luarea în considerare a motivelor de respingere, corectarea/completarea Cererii de finanțare și redepunerea acesteia. În acest caz, procesul de depunere, evaluare și selecție va fi reluat în totalitate, Cererea de finanțare va primi un nou cod unic de înregistrare etc.

Notă: Informații suplimentare pot fi solicitate la datele de contact ale Organismelor Intermediare, precum și pe website-ul Programului, la www.inforegio.ro. Întrebările și răspunsurile care pot fi relevante și pentru alți potențiali solicitanți, vor fi publicate pe pagina web.

⁶⁰ vezi Anexa 12: "Harta regiunilor de dezvoltare și datele de contact ale Organismelor Intermediare"

În cadrul Agenției pentru Dezvoltare Regională funcționează un help-desk (birou de informare), unde solicitanții pot fi asistați, în mod gratuit, în clarificarea unor aspecte legate de completarea și pregătirea Cererii de finanțare.

II.4. Procesul de evaluare și selecție a Cererii de finanțare

Procesul de evaluare și selecție a proiectului se va derula în următoarele etape:

- Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare
- Evaluarea tehnică și financiară a proiectului (selecția proiectelor)

II.4.1. Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare

După depunerea Cererii de finanțare, Organismul Intermediar va verifica, din punct de vedere formal și al respectării criteriilor de eligibilitate, Cererea de finanțare.

Verificarea conformității administrative va urmări, în principal, existența și forma Cererii de finanțare și a anexelor, precum și valabilitatea documentelor.

Verificarea eligibilității va avea în vedere respectarea criteriilor aferente eligibilității solicitantului și a proiectului, respectiv condiții privind tipul solicitantului, încadrarea proiectului în operațiunile finanțabile, dreptul de proprietate asupra imobilului obiect al proiectului, capacitatea financiară și operațională a solicitantului, valoarea proiectului, durata proiectului, respectarea legislației comunitare pe domenii specifice, inclusiv a reglementărilor financiare comunitare.

Conformitatea administrativă se va verifica pe baza criteriilor din grila prezentată în **Anexa 3** la prezentul Ghid, iar eligibilitatea pe baza criteriilor din grila prezentată în **Anexa 4** la prezentul Ghid.

Organismul Intermediar poate solicita, de maxim trei ori, clarificări privind Cererea de finanțare. Solicitantul va trebui să transmită clarificările în condițiile și termenul limită specificate în solicitarea de clarificări. Nerespectarea acestor condiții duce la respingerea Cererii de finanțare.

Numai cererile de finanțare conforme din punct de vedere administrativ (care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a conformității administrative) și eligibile (care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a eligibilității) sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, evaluarea tehnică și financiară

Notificarea solicitantului asupra rezultatului verificării conformității administrative și a eligibilității Cererii de finanțare se va face în scris, de către Organismul Intermediar în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării Cererii de finanțare la OI/ADR, dacă nu se vor solicita clarificări; în caz contrar, perioada se poate prelungi.

II.4.2. Evaluarea tehnică și financiară a proiectului (selecția proiectului)

Evaluarea tehnică și financiară este realizată de o echipă de evaluatori independenți⁶¹.

⁶¹ Experții evaluatori vor fi contractați de către Autoritatea de management, în scopul realizării evaluării tehnice și financiare a proiectelor

Evaluarea tehnică și financiară va permite aprecierea gradului în care proiectul răspunde obiectivelor POR în domeniul restaurării și valorificării durabile a patrimoniului cultural, a coerenței și clarității metodologiei propuse, a fezabilității și eficienței financiare, a sustenabilității proiectului etc.

Grila de evaluare tehnică și financiară a proiectului este prezentată în **Anexa 5** la prezentul Ghid.

Experții evaluatori (prin secretariatul asigurat de Organismul Intermediar) pot solicita, de maxim două ori, clarificări privind Cererea de finanțare. Solicitantul va trebui să transmită clarificările în condițiile și termenul limită specificate în solicitarea de clarificări.

Proiectul va fi notat, pentru fiecare subcriteriu, de la 0 la 6 (conform Grilei de evaluare tehnică și financiară). Punctajul obținut pentru fiecare dintre cele 2 criterii reprezintă media aritmetică a punctajelor obținute pentru subcriteriile respective.

Punctajul final al proiectului reprezintă media aritmetica a punctajelor obținute pentru cele 2 criterii.

În urma evaluării conform criteriilor de mai sus și notării, proiectul prezentat prin Cererea de finanțare trebuie să obțină **minim 3,5 puncte** pentru a fi acceptat pentru etapa de precontractare.

Un proiect poate obține maxim 6 puncte.

În cazul în care proiectul obtine 0 puncte la oricare dintre subcriteriile din grila de evaluare tehnica si financiara, proiectul este respins automat.

Dacă, pe parcursul evaluării tehnice și financiare, **evaluatorii** constată că există aspecte în prezentarea proiectului care au influență asupra implementării sale (buget necorelat cu activitățile, buget supra sau subestimat, capacitate operațională insuficientă, mecanisme și capacitate de monitorizare insuficiente, incertitudine cu privire la implementarea corespunzătoare și atingerea rezultatelor proiectului, inclusiv în ceea ce privește temele orizontale etc) **vor face recomandări fundamentate pentru îmbunătățirea proiectului**. Recomandările se fac nu doar în cazul proiectelor care nu întrunesc punctajul minim pentru a trece în etapa de precontractare ci pentru toate proiectele evaluate.

Bugetul Cererii de finanțare trebuie să fie realist, corelat cu activitățile propuse prin proiect, fundamentat, elaborat în conformitate cu prevederile ordinului privind cheltuielile eligibile aferent și ale schemei de ajutor de stat, dacă este cazul. Bugetul proiectului trebuie să fie prezentat în lei, cu două zecimale.

Devizul general trebuie să respecte metodologia și structura în conformitate cu prevederile HG 28/2008 (Anexa 4 și Anexa 5).

În etapa de evaluare tehnică și financiară pot fi solicitate clarificări cu privire la întocmirea bugetului și pot fi formulate recomandări pentru modificarea acestuia. Solicitantul de finanțare va analiza propunerile de modificare și va transmite răspunsul său cu privire la acceptarea sau neacceptarea acestora. Solicitantul de finanțare va fundamenta și argumenta neacceptarea recomandărilor evaluatorilor.

Dacă solicitantul nu acceptă modificarea bugetului evaluatorii vor analiza situația respectivă, vor aprecia gradul de realism al bugetului și riscurile pe care le implică și vor puncta în consecință subcriteriile respective. Dacă proiectul va fi selectat pentru a primi finanțare, în funcție de riscurile identificate va fi atent monitorizat.

Acceptarea spre finanțare a unui proiect este determinată de rezultatul procesului de evaluare tehnică și financiară, evaluare care vizează pe lângă contribuția proiectului la obiectivele Programului Operațional Regional 2007-2013, **calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului**.

Atenție! Solicitarea în etapa de evaluare tehnică și financiară a unor documente, studii aflate la baza elaborării documentației tehnico-economice

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (3) al HG nr. 28/2008 pentru aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de

elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, „proiectarea lucrărilor de construcții pentru intervenții la construcții existente, inclusiv instalațiile aferente, se elaborează în următoarele faze:

- a) expertiză tehnică, și după caz, audit energetic;
- b) documentație de avizare a lucrărilor de intervenții;
- c) proiect tehnic;
- d) detalii de execuție.

De asemenea, Anexa nr. 2 la HG nr. 28/2008, „Conținutul cadru al studiului de fezabilitate”, include la componenta Studii de teren, următoarele: „studii topografice cuprinzând planuri topografice cu amplasamentele reperelor, liste cu repere în sistem de referință național; studiu geotehnic cuprinzând planuri cu amplasamentul forajelor, fișelor complexe cu rezultatele determinărilor de laborator, analiza apei subterane, raportul geotehnic cu recomandările pentru fundare și consolidări; alte studii de specialitate necesare.

În conformitate cu Art. 2, aliniatul a) - Date generale trebuie prezentate „...caracteristicile geofizice ale terenului - studiu geotehnic, studii topografice...” pentru studiile de fezabilitate elaborate înainte de intrarea în vigoare a HG 28/2008, conform Modelului C1 la Cererea de finanțare.

AMPOR a solicitat ca obligatoriu a fi prezentate împreună cu Cererea de finanțare și documentația tehnico-economică. Având în vedere faptul că aceste documentații tehnico-economice nu preiau toate elementele documentațiilor de fundamentare (studii de teren, expertize tehnice, s.a.), în etapa de evaluare poate fi necesară prezentarea acestora.

Evaluatorii independenți pot formula solicitări de clarificare în acest sens. Solicitantul de finanțare trebuie să prezinte documentele/ studiile/ analizele solicitate. Dacă solicitantul de finanțare nu prezintă aceste documente în termenul menționat în scrisoarea de clarificări, proiectul va fi analizat pe baza informațiilor disponibile. Solicitanții de finanțare trebuie să fie conștienți de faptul că documentațiile tehnico-economice care nu au la baza studiile/expertizele solicitate de legislația în vigoare și informațiile insuficiente puse la dispoziția evaluatorilor pot conduce la respingerea proiectului prin punctarea acestuia cu 0 puncte la subcriteriile privind coerența documentației, soluția tehnică, metodologia de implementare a proiectului.

Atenție! Vă rugăm să acordați o atenție deosebită oricărei solicitări de clarificări transmise de Organismul Intermediar. Prin clarificările furnizate în procesul de evaluare și selecție nu poate fi completată Cererea de finanțare cu informații care să modifice conținutul inițial al acesteia.

Notificarea solicitantului asupra rezultatului evaluării tehnice și financiare a proiectelor se va face în scris, de către Organismul Intermediar în aproximativ 35 de zile lucrătoare de la data înregistrării Cererii de finanțare la OI / ADR, dacă nu se vor solicita clarificări; în caz contrar perioada se poate prelungi.

II.4.3 Contestații

Un solicitant de finanțare nerambursabilă care se consideră nedreptățit de rezultatele procesului de evaluare și selecție (inclusiv etapa finală privind emiterea deciziei de finanțare) pentru proiectul propus de acesta pentru finanțare, poate formula o contestație care va fi depusă/ transmisă la Autoritatea de Management și, în copie la Organismul Intermediar.

Contestația se formulează în scris și va cuprinde:

- Datele de identificare a contestatarului,
- Numărul de referință a cererii de finanțare și titlul proiectului
- Obiectul contestației
- Motivele de fapt și de drept
- Dovezile pe care se întemeiază
- Semnătura contestatarului sau a împuternicitului acestuia, precum și ștampila.
- Dovada calității de împuternicit a contestatarului se face potrivit legii
- Copia scrisorii OI de înștiințare cu privire la rezultatul etapei de evaluare și selecție care face obiectul contestației.

Contestațiile se trimit prin poștă, cu confirmare de primire sau se depun direct la registratura ministerului, în atenția Directorului General al AM POR. O copie a respectivei contestații va fi transmisă spre informare de către contestatar și Organismului Intermediar unde a fost depusă Cererea de finanțare și unde s-a desfășurat procesul de evaluare.

Contestația se va depune în termen de maxim 30 de zile calendaristice de la data înștiințării de către OI a rezultatului oricărei etape a procesului de evaluare și selecție.

Contestatarul poate să depună probe noi în susținerea cauzei în interiorul primelor 20 de zile din cadrul celor 30 de zile calendaristice în care se face analiza acesteia.

Contestațiile vor fi soluționate de către AM POR în termen de 30 de zile calendaristice de la data înregistrării contestației al minister.

În situația în care, expertul căruia i s-a repartizat contestația spre soluționare constată că este necesară o investigație mai amănunțită, care va presupune depășirea termenului de 30 de zile calendaristice în care se poate emite o opinie asupra contestației, contestatarul va fi notificat în scris asupra termenului de soluționare cu cel puțin 3 zile înainte de expirarea termenului de soluționare menționat anterior.

Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia, prin solicitarea în scris de retragere a contestației la AM-POR și spre informare la Organismul Intermediar. Înregistrarea acestui document se va face tot în registrul de contestații.

Prin retragerea contestației se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.

Secțiunea III. Condiții precontractuale

III.1 Depunerea documentației pentru obținerea avizului tehnic emis de Inspectoratul de Stat în Construcții⁶², privind documentațiile tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice și pentru obținerea acordului ISC pentru intervenții în timp asupra construcțiilor existente⁶³

După primirea notificării cu privire la rezultatul etapei de evaluare tehnică și financiară, solicitanții de finanțare nerambursabilă în cadrul POR 2007-2013, se adresează Inspectoratului de Stat în Construcții în vederea obținerii, după caz a:

- o **avizului tehnic** privind documentațiile tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice
- o **acordului** pentru intervenții în timp asupra construcțiilor existente.

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional va transmite Inspectoratului de Stat în Construcții listele cu proiectele care au finalizat etapa de evaluare tehnică și financiară,.

Avizul tehnic ISC se eliberează pentru:

- documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții noi, care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice sau din credite externe, contractate sau garantate de stat, ai căror indicatori tehnico-economici se aprobă de Guvern în condițiile prevăzute la art. 42 din Legea nr. 500/ 2002⁶⁴, cu completările și modificările ulterioare, respectiv, obiective de investiții noi, cu valori mai mari de 20 milioane lei;
- precum și pentru lucrările de intervenții la construcții existente (reparații, modificări, reabilitări, consolidări, restaurări) - finanțate din fonduri publice sau din credite externe, contractate ori garantate de stat, pentru care, potrivit valorii determinate conform devizului general, exclusiv TVA-ul, legislația în vigoare prevede organizarea de licitații deschise.

Avizul tehnic este prealabil și obligatoriu în înțelesul art. 43 din Legea nr. 500/2002, respectiv „*Obiectivele de investiții și celelalte cheltuieli asimilate investițiilor se cuprind în programele de*

⁶² Conform Hotărârii Guvernului nr. 1072 / 2003 privind avizarea de către Inspectoratul de Stat în Construcții a documentațiilor tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial nr. 656 din 16 septembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare și Ordinul MDLPL nr. 726/2007, ISC nr. 549/2007 privind aprobarea Metodologiei de emitere a avizului tehnic de către Inspectoratul de Stat în Construcții – ISC pentru documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice (MO nr. 597/ 29.08.2007)

⁶³ Capitol realizat în baza prevederilor Legii 500/ 2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, ale HG nr. 1072/ 2003 privind avizarea de către ISC a documentațiilor tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice cu completările și modificările ulterioare, ale Ordinului nr. 726/ 2007 al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și nr. 549 al inspectorului general de stat al inspectoratului de Stat în Construcții, privind aprobarea metodologiei de emitere a avizului tehnic de către Inspectoratul de Stat în Construcții – ISC pentru documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice și în baza prevederilor Ordinului nr. 486/2007 al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și nr. 500 al inspectorului general de stat al inspectoratului de Stat în Construcții pentru aprobarea Procedurii privind emiterea acordului de către ISC pentru intervenții în timp asupra construcțiilor existente.

⁶⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr. 597 din 13 august 2002

investiții anuale, anexe la buget, numai dacă, în prealabil, documentațiile tehnico-economice, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor asimilate investițiilor, au fost elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor legale”.

Documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții noi care se finanțează potrivit legii din fonduri publice se aproba de către :

- Guvern, pentru valori mai mari de 20 milioane lei
- Ordonatorii principali de credite, pentru valori cuprinse între 3-20 milioane lei
- Ceilalți ordonatori de credite pentru valori de până la 3 milioane lei, cu avizul prealabil al ordonatorului principal de credite

(conform art. 42 alin 1) din Legea 500/2002 privind finanțele publice cu modificările și completările ulterioare).

Atenție! Finanțarea pentru obiectivele de investiții menționate mai sus nu se va asigura decât în condițiile obținerii avizului tehnic emis de Inspectoratul de Stat în Construcții, în condițiile HG nr.1072/2003 cu modificările și completările ulterioare.

Avizul tehnic se va solicita și în cazul modificării soluției tehnice.

Pentru analizarea și emiterea avizului tehnic, documentațiile tehnico-economice se prezintă în faza studiu de fezabilitate. Fac excepție obiectivele de investiții pentru care documentațiile tehnico-economice au fost elaborate direct în faza proiect tehnic, situație în care se prezintă proiectul tehnic.

În situația în care pe parcursul analizării conținutului documentațiilor tehnico-economice se constată că documentele prezentate nu conțin datele necesare prevăzute de prezenta metodologie, fiind necesare completări ale acestora, Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. solicită în scris investitorilor aceste completări, în maximum 5 zile lucrătoare de la data depunerii acestora.

În cazul modificării soluției tehnice, aprobate în condițiile legii, la solicitarea emiterii avizului tehnic de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C., se va prezenta o notă de fundamentare prin care să se justifice modificările soluției tehnice.

Termenul legal pentru emiterea avizului tehnic este de maxim 10 zile lucrătoare de la data înregistrării documentației complete pentru avizare, termen care se prelungește cu perioada de timp necesară pentru completarea documentației.

Atenție! În vederea obținerii avizului tehnic ISC solicitantul trebuie să obțină toate avizele/ acordurile/ studiile de specialitate prevăzute în certificatul de urbanism.

Avizul tehnic se eliberează de către Inspectoratul de Stat în Construcții - ISC - aparatul central, cu sediul în municipiul București, str. Apolodor nr.17, sector 5.

Acordul ISC se emite pentru intervenții în timp asupra construcțiilor existente.

Procedura se aplică în vederea emiterii acordului de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. în cazul intervențiilor asupra construcțiilor determinate de acțiuni ale investitorului, respectiv pentru:

- a) lucrări de reconstruire, consolidare, modificare, extindere, schimbare de destinație sau de reparare a construcțiilor de orice fel, precum și a instalațiilor aferente acestora, cu excepția

celor prevăzute la art. 11 din Legea nr. 50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- b) lucrări de reconstruire, extindere, reparare, consolidare, protejare, restaurare, conservare, precum și orice alte lucrări, indiferent de valoarea lor, care urmează să fie efectuate la construcții reprezentând monumente istorice, inclusiv la cele din zonele lor de protecție;
- c) lucrări de reconstruire, modificare, extindere, reparare, modernizare și reabilitare privind căi de comunicație, inclusiv lucrări de artă, rețele și dotări tehnico-edilitare, lucrări hidrotehnice, amenajări de albie, lucrări de îmbunătățiri funciare;
- d) alte intervenții.

În cazul executării de construcții noi sau în cazul demolării unor construcții, emiterea acordului Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. este necesară numai în situația în care acestea sunt amplasate adiacent față de construcții existente sau în imediata lor vecinătate și numai dacă sunt necesare măsuri de intervenție asupra clădirilor existente, respectiv subzidiri, consolidări sau alte lucrări de punere în siguranță.

În vederea emiterii acordului vor fi depuse următoarele documentații:

- a) cererea privind emiterea acordului, care va cuprinde și descrierea succintă a intervenției solicitate - un exemplar;
- b) certificatul de urbanism în fotocopie - un exemplar;
- c) memoriul tehnic cu descrierea detaliată a lucrărilor ce vor fi executate, întocmit de un inginer structurist, verificat de un verficator tehnic atestat și vizat de expertul tehnic atestat care a elaborat expertiza tehnică - două exemplare, dintre care un exemplar vizat spre neschimbare se restituie;
- d) avizul proiectantului inițial al construcției sau expertiza tehnică, în cuprinsul căruia să se facă referire la influența intervenției solicitate asupra stării tehnice a întregii construcții - un exemplar;
- e) planul de situație cu amplasarea obiectivului respectiv - un exemplar;
- f) planșe cuprinzând soluțiile constructive propuse - un exemplar.

În conformitate cu prevederile Ordinului nr. 1299/1620/ 2008 al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al inspectorului general de stat al ISC pentru modificarea Procedurii privind emiterea acordului de către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. pentru intervenții în timp asupra construcțiilor existente, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al inspectorului general de stat al Inspectoratului de Stat în Construcții nr. 486/500/2007, Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C., prin inspectoratele teritoriale în construcții, emite la cerere acordul pentru intervenții asupra construcțiilor existente, indiferent de categoria de importanță a acestora.

Acordul Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. sau adresa prin care se menționează motivele respingerii cererii de emitere a acordului se eliberează în termen de 10 zile de la data depunerii documentației complete.”

III.2 Depunerea și analiza Proiectului tehnic

După finalizarea procesului de evaluare tehnică și financiară, solicitantul va fi notificat de către Organismul Intermediar asupra rezultatelor acestui proces. În cazul cererilor de finanțare acceptate spre finanțare, solicitantul are obligația depunerii proiectelor tehnice la termenului limită indicat de către Organismul Intermediar, termen ce nu poate depăși o perioadă de 6 luni de la data notificării. **În cazul în care proiectul tehnic nu este depus în acest interval de maxim 6 luni, Cererea de finanțare va fi respinsă.** Proiectul tehnic va fi depus de solicitantul de finanțare la sediul Organismului Intermediar, la termenul indicat, într-un singur exemplar original.

Având în vedere prevederile art.6 din HG nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții și ale Ordinului nr. 863/2008 pentru aprobarea instrucțiunilor de aplicare a unor prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 28/2008, intrat în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial, respectiv 11 iulie 2008:

1. Până la intrarea în vigoare a prevederilor Ordinului nr. 863/2008, solicitantii de finanțare în cadrul POR vor depune în etapa de verificare a proiectului tehnic, documentația elaborată conform modelului prezentat în **Modelul C2** „Conținutul-cadru al proiectului tehnic” - **partea I**, anexat prezentului Ghid. Pentru verificarea proiectului tehnic elaborat până la intrarea în vigoare a Ordinului nr. 863/2008 se va utiliza grila de verificare prezentată în **Anexa 17** „Grila de verificare a conformității proiectului tehnic”- **partea I** anexată prezentului Ghid.
2. După intrarea în vigoare a Ordinului nr.863/2008, se va utiliza conținutul cadru al proiectului tehnic stabilit prin acest ordin și prezentat în **Modelul C 2** „Conținutul-cadru al proiectului tehnic” - **partea a II-a**, anexat prezentului Ghid, cu aplicarea prevederilor art.6 din HG nr. 28/2008. Pentru verificarea proiectului tehnic elaborat până la intrarea în vigoare a Ordinului nr. 863/2008 se va utiliza grila de verificare prezentată în **Anexa 17** „Grila de verificare a conformității proiectului tehnic”- **partea a II-a**, anexată prezentului Ghid.

În procesul de analiză a Proiectului tehnic, se va urmări concordanța acestuia cu Cererea de finanțare, inclusiv cu documentația tehnico-economică, după caz.

După verificarea documentului prezentat, pe baza grilei de verificare a proiectului tehnic corespunzătoare, Organismul Intermediar poate solicita clarificări solicitantului de finanțare. Clarificările pot viza aspecte de formă (clarificări cu privire la semnături, ștampile, etc.) dar și completarea documentației dacă lipsesc informații sau documente, sau elementele prezentate nu sunt suficiente pentru ca Organismul Intermediar să declare proiectul tehnic acceptat. **Orice modificare și/sau completare necesară a fi adusă documentației proiectului tehnic trebuie să se efectueze în termenul de șase luni menționat în notificarea Organismului Intermediar. Cele șase luni nu includ perioadele în care proiectul tehnic se află în proces de verificare la Organismul Intermediar.**

A. În situația în care diferența dintre valoarea totală a investiției rezultată din proiectul tehnic și valoarea totală a investiției așa cum a fost prezentată aceasta în studiul de fezabilitate (devizul general) și Cererea de finanțare este de sub 10%, Organismul Intermediar va solicita prezentarea aprobării Consiliului Local / Consiliului Județean/ Consiliile Locale ale sectoarelor Municipiului București / Consiliului General al Municipiului București, Ordonatorului de credite, Adunării Generale a Asociațiilor / Consiliului Director, organelor de conducere ale unității/ structurii de cult, după caz, privind asumarea noii valori a proiectului. **Valoarea totală a investiției recalculată conform proiectului tehnic (în marja de majorare de 10% față de studiul de fezabilitate) se supune aceluiași reguli de eligibilitate a cheltuielilor ca și bugetul inițial.**

Solicitantul de finanțare va reface Cererea de finanțare și o va depune în etapa precontractuală, la vizita pe teren, în următoarele situații:

- refacerea bugetului cererii de finanțare ca urmare a unei majorări a valorii totale a investiției cu maxim 10% rezultată din proiectul tehnic față de valoarea totală a investiției din studiul de fezabilitate (în acest caz solicitantul de finanțare va prezenta și aprobarea organismului abilitat pentru noua valoare a proiectului);
- dacă durata lucrărilor de execuție prevăzută în graficul de realizare a lucrării din cadrul proiectului tehnic diferă de durata menționată în studiul de fezabilitate și Cererea de finanțare și diferența este justificată;
- dacă prin proiectul tehnic sunt descrise și justificate mai multe obiecte de investiție decât în studiul de fezabilitate.

B. În situația în care valoarea totală a investiției așa cum rezultă din proiectul tehnic diferă cu mai mult de 10% de valoarea totală a investiției așa cum a fost prezentată aceasta în studiul de fezabilitate (devizul general) și Cererea de finanțare, și/sau nu se mai încadrează în limita maximă stabilită pentru

operațiunea respectivă, proiectul tehnic va fi considerat neacceptat. În această situație, **Cererea de finanțare va fi respinsă.**

La finalul procesului de analiză a Proiectului de execuție, solicitantul va fi notificat dacă Proiectul de execuție a fost:

- Acceptat fără modificări sau cu modificări (în cazul acceptării cu modificări, solicitantul e notificat să-și revizuiască Cererea de finanțare la punctele afectate de proiectul de execuție, în termenul stabilit de Organismul Intermediar)
- Respins (exemple de posibile motive: schimbarea soluției tehnice propuse prin Documentația tehnico-economică, renunțarea la anumite acțiuni prevăzute prin Documentația tehnico-economică, depășirea valorii maxime permise pentru operațiunea respectivă etc.)

Odată cu depunerea proiectului tehnic, solicitantul de finanțare nerambursabilă în cadrul POR va face **dovada depunerii proiectului de autorizare a lucrărilor de construire (P.A.C.)**;

Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții se elaborează de proiectanți autorizați, persoane fizice sau juridice, în condițiile prevederilor art. 9 din Legea Nr. 50 Republicată*) din 29 iulie 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, și este extras din proiectul tehnic întocmit conform prevederilor legale în vigoare, în concordanță cu cerințele certificatului de urbanism, cu conținutul avizelor și al acordurilor cerute prin acesta. Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții se întocmește pentru:

- autorizarea executării lucrărilor de construire - P.A.C.;
- autorizarea executării lucrărilor de desființare - P.A.D.;
- autorizarea executării organizării lucrărilor - P.O.E.

Conținutul-cadru al proiectului pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții cuprinde opisul pieselor scrise și desenate, necesar a fi prezentate spre autorizare.

În situații cu totul excepționale, în funcție de complexitatea investiției supuse autorizării, structurile de specialitate constituite potrivit acestei legi vor putea cere prin certificatul de urbanism și alte elemente tehnice cu rol de precizare suplimentară, care să fie cuprinse în cadrul Proiectului pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții - P.A.C./ P.A.D.

III.3 Verificarea documentelor de eligibilitate la vizita la fața locului înaintea semnării Contractului de finanțare

Înaintea emiterii deciziei de finanțare și respectiv semnarea contractului de finanțare, solicitantul va fi notificat în scris asupra datei de efectuare a vizitei la fața locului a reprezentanților OI și AM POR. Solicitantul va fi notificat asupra documentelor pe care trebuie să le prezinte **(în original)**.

Documentele care vor fi solicitate sunt, dar nu se limitează la, următoarele:

- toate documentele legale privind proprietatea asupra obiectivului de patrimoniu și terenului, dacă este cazul;
- autorizația de construire;
- documentele de eligibilitate **valabile** la data depunerii acestora (în perioada precontractuală), **în original**:
  - **Certificat de atestare fiscală** privind îndeplinirea obligațiilor de plată exigibile a impozitelor și taxelor către bugetul de stat, eliberat de Direcția Generală a Finanțelor

- Publice - Administrația Finanțelor Publice. Acolo unde este cazul și partenerul/partenerii trebuie să prezinte acest document, **în original**;
- **Certificat fiscal** privind impozitele și taxele locale eliberat de primărie. Acolo unde este cazul și partenerul/partenerii trebuie să prezinte acest document, **în original**;
  - **Documentele financiar-contabile** (cele mai recente situații financiare ale solicitantului și ale fiecărui partener, unde este cazul)
  - **Documentele statutare** ale solicitantului și fiecărui partener, unde este cazul
  - **Hotărârea** organelor de conducere, specifice fiecărui tip de solicitant, de aprobare a proiectului, a cheltuielilor legate de proiect și a acordului de parteneriat (unde este cazul). Acolo unde este cazul și partenerul/partenerii trebuie să prezinte aceste documente, **în original**
- Aprobarea Guvernului României⁶⁵, dacă proiectul are o valoare mai mare de 20.000.000 lei - numai în cazul obiectivelor de investiții noi;
  - Avizul tehnic și/sau Acordul Inspectoratului de Stat în Construcții⁶⁶, privind documentațiile tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice
  - Avizul Consiliului Interministerial de Avizare Lucrări Publice de Interes Național și Locuințe, dacă este cazul, în conformitate cu prevederile HG nr. 1302 din 24 octombrie 2007 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 573/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Interministerial de Avizare a Lucrărilor Publice de Interes Național și Locuințe. Avizul Consiliului Interministerial de Avizare Lucrări Publice nu este necesar în cazul proiectelor de investiție cofinanțate prin instrumente structurale decât dacă se încadrează în condițiile stipulate prin art.44 alin (2), **respectiv o parte a finanțării proiectului este asigurată printr-un împrumut extern garantat de stat.**
  - Avizul **NATURA 2000**, prin care se dovedește că proiectul nu generează un impact negativ asupra ariilor naturale protejate, a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, a ariilor naturale protejate (inclusiv asupra ariilor speciale de conservare și a ariilor de protecție specială avifaunistică), dacă este cazul.

Atenție! În conformitate cu prevederile OUG nr. 164/2008, „orice plan ori proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul ariei naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, în mod individual ori în combinație cu alte planuri sau proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, ținându-se cont de obiectivele de conservare a acesteia, potrivit legislației specifice în domeniu. Procedura de evaluare adecvată se finalizează cu emiterea avizului Natura 2000 sau a deciziei de respingere a proiectului ori planului, după caz.”

În cazul cererilor de finanțare depuse în cadrul Programului Operațional Regional se va solicita prezentarea avizului Natura 2000 în etapa pre-contractuală, de vizită la fața locului numai în cazul proiectelor propuse a fi implementate în arii naturale protejate de interes comunitar.

Solicitanții de finanțare vor trebui să respecte prevederile legislației în vigoare cu privire la actele de reglementare privind protecția mediului și cu privire la procedura de reglementare specifică acestor acte așa cum sunt acestea reglementate prin Ordonanța de urgență a guvernului nr. 164/2008.

⁶⁵ conform Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, art. 42, cu modificările și completările ulterioare

⁶⁶ Conform Hotărârii Guvernului nr. 1072 / 2003 privind avizarea de către Inspectoratul de Stat în Construcții a documentațiilor tehnico-economice pentru obiectivele de investiții finanțate din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial nr. 656 din 16 septembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare și Ordinul MDLPL nr. 726/2007, ISC nr. 549/2007 privind aprobarea Metodologiei de emitere a avizului tehnic de către Inspectoratul de Stat în Construcții - ISC pentru documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice (MO nr. 597 / 29.08.2007)

- Se va verifica dacă obiectivul de patrimoniu, obiectivul de investiția a proiectului este în continuare inclus pe lista patrimoniului cultural mondial (HG nr.493/2004 pentru aprobarea metodologiei privind monitorizarea monumentele istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial, Anexa A, lista patrimoniului cultural național sau lista patrimoniului cultural local din mediu urban (Ordin nr.2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, emis de Ministerul Culturii și Cultelor, cu modificările și completările).

Executarea lucrărilor de construcții este permisă numai pe baza unei **autorizații de construire sau de desființare**⁶⁷. Autorizația de construire sau de desființare se emite la solicitarea deținătorului titlului de proprietate asupra unui imobil ori a altui act care conferă dreptul de construire sau de desființare.

Autorizația de construire se emite în cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii, pe baza documentație care cuprinde:

- Certificatul de urbanism, în copie;
- Dovada titlului asupra terenului și/sau construcțiilor, care conferă solicitantului dreptul de execuție a lucrărilor de construcție, în copie legalizată;
- Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, inclusiv referatele de verificare și, după caz, referatul de expertiză tehnică - semnate și ștampilate în original (două exemplare);
- Avizele și acordurile legale necesare, stabilite prin certificatul de urbanism;
- Documentul de plată a taxei de emisie a autorizației de desființare, în copie, inclusiv documentele de plată a taxelor legale pentru avizele și acordurile necesare emiterii acordului unic, conform listei comunicate odată cu certificatul de urbanism, în copie.

Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții este extras din proiectul execuție și se elaborează în conformitate cu conținutul-cadru prevăzut în Anexa nr. 1 la Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată, în concordanță cu cerințele certificatului de urbanism, cu conținutul avizelor și al acordurilor cerute prin acesta.

Autorizațiile de construire se emit de președinții consiliilor județene, de primarul general al municipiului București, de primarii municipiilor, sectoarelor municipiului București, ai orașelor și comunelor.

Atenție! În conformitate cu art.23, alin.(3) din Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile asupra monumentelor istorice se eliberează numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

În situația în care oricare dintre condițiile de eligibilitate menționate în Ghidul Solicitantului și verificate în procesul de evaluare a proiectului nu mai este respectată, contractul de finanțare nu va mai fi încheiat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței cu solicitantul finanțării nerambursabile.

Contractul de finanțare va fi încheiat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional prin Agenția de Dezvoltare Regională din regiunea unde se implementează proiectul în calitate de Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional 2007-2013 și solicitant

⁶⁷ Secțiune elaborată pe baza Legii nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1430/ 2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991

Secțiunea IV. Drepturile și obligațiile beneficiarului

Această secțiune are scopul de a explica obligațiile unui beneficiar de finanțare nerambursabilă în cadrul POR.

Se recomandă totuși consultarea textului integral al contractului de finanțare, inclusiv anexele acestuia (model orientativ), după cum este prezentat în Anexa 6 la prezentul ghid.

Prin semnarea contractului de finanțare, beneficiarul acceptă termenii și condițiile în care va primi finanțarea nerambursabilă și se angajează să implementeze pe propria răspundere proiectul pentru care primește finanțare cu respectarea legislației naționale și comunitare.

Beneficiarul are obligația de a implementa proiectul pentru care s-a semnat un contract de finanțare din POR în conformitate cu prevederile din Cererea de finanțare aprobată. Dacă beneficiarul nu reușește să pună în aplicare proiectul în condițiile asumate și stipulate în contractul de finanțare, acesta trebuie să își asume eșecul parțial sau total în realizarea obligațiilor. În acest caz, Autoritatea de Management, reprezentată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței își rezervă dreptul de a întrerupe plățile. Contribuția din fondurile publice (naționale și comunitare) poate fi redusă și/sau Autoritatea de Management poate cere înapoierea, în totalitate sau parțial, a sumelor deja plătite, dacă beneficiarul nu respectă termenii contractuali.

➤ Amendamente la contractul de finanțare

Beneficiarul poate solicita amendamente la contract pe durata de valabilitate a acestuia, în condițiile prevăzute de contractul de finanțare.

Beneficiarul trebuie să cunoască faptul că dacă pe perioada de valabilitate a contractului intervin modificări de natură să afecteze obiectivul proiectului sau modificări care afectează condițiile de eligibilitate prevăzute pentru cererea deschisă de proiect în cadrul căreia s-a obținut finanțarea nerambursabilă, proiectul poate fi declarat neeligibil pentru finanțare, finanțarea nerambursabilă se va sista iar sumele acordate până în acel moment se vor recupera în conformitate cu legislația națională și prevederile contractuale!

Beneficiarul poate efectua modificări asupra bugetului dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și impactul financiar se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul fiecărei linii bugetare în cadrul aceluiași capitol bugetar de cheltuieli eligibile, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului. Beneficiarul transmite Organismului Intermediar bugetul astfel modificat în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia.

Beneficiarul își asumă integral răspunderea pentru prejudiciile cauzate terților din culpa sa pe parcursul implementării proiectului, în conformitate cu prevederile legislației naționale relevante.

➤ Eligibilitatea cheltuielilor

Baza legală: HG nr. 759/2007⁶⁸ privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale publicat în Monitorul Oficial nr. 517

⁶⁸ Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 517 din 1 august 2007

din 1 august 2007 precum și HG nr. 491/2008 privind modificarea și completarea HG nr. 759/2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 385 din 21 mai 2008 .

Regulamentul General nr. 1083/2006⁶⁹ stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, art. 55

Ordinul comun al MDLPL nr. 144/7.02.2008 și al MEF nr. 580/27.02.2008 privind aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile pentru domeniul major de intervenție „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe” în cadrul axei prioritare „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului” din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, publicat în Monitorul Oficial nr.188 din 11 martie 2008, cu completările și modificările ulterioare

Cheltuielile efectuate de beneficiar sunt considerate eligibile dacă au fost efectuate de către beneficiar după data intrării în vigoare a contractului de finanțare, cu excepția următoarelor categorii de cheltuieli care sunt considerate eligibile de la 1 ianuarie 2007: cheltuieli pentru elaborarea studiului de fezabilitate, a studiilor de teren, cheltuieli cu taxe pentru obținerea de avize, acorduri, autorizații, cheltuieli cu elaborarea proiectului de execuție, cheltuieli cu achiziția terenului (în procentul maxim de 10% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului).

Pentru proiectele generatoare de venituri

Conform prevederilor art. 55 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1083/2006 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, proiect generator de venituri reprezintă orice operațiune care implică o investiție într-o infrastructură a cărei utilizare este supusă unor redevențe suportate direct de utilizatori, sau orice operațiune care implică vânzarea sau închirierea unui teren sau a unui imobil, sau orice altă furnizare de servicii contra unei plăți.

În conformitate cu art. 55 alin. 6 din Regulamentul General nr.1083/2006, prevederile privind proiectele generatoare de venituri nu se aplică proiectelor care fac obiectul reglementărilor privind ajutorul de stat, în sensul articolului 87 din Tratatul de înființare a Comunităților Europene.

Cheltuielile eligibile ale proiectelor generatoare de venituri nu trebuie să depășească valoarea curentă a costului investiției minus valoarea curentă a veniturilor nete din această investiție într-o anumită perioadă de timp pentru:

- investiții în infrastructură; sau
- alte proiecte în care se pot estima valoarea veniturilor în avans.

În situațiile în care nu tot costul investiției este eligibil pentru co-finanțare, venitul net va fi alocat pro rata la partea eligibilă și ne-eligibilă a costului investiției.

Aplicarea prevederilor comunitare privind veniturile generate de proiect în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 se realizează astfel:

- În faza de evaluare a proiectelor, în Cererea de finanțare beneficiarii menționează dacă proiectului este generator de venituri. Din analiza cost-beneficiu, se stabilesc veniturile nete generate de proiect și se deduc acestea din costul investiției, stabilindu-se astfel costurile eligibile ale proiectului pentru finanțare din Programul Operațional Regional.
- În faza de implementare a proiectelor, se va realiza o monitorizare a veniturilor generate de proiect atât pe perioada de implementare a proiectelor, cât și pe o perioadă de 5 ani de la finalizarea, conform prevederilor art. 55 alin. 3 din Regulamentul General nr.1083/2006.

Ca mențiune importantă:

- în faza de evaluare se iau în considerare veniturile nete, ca diferență între costurile de operare și venituri;
- în faza de implementare se ia în considerare întreaga valoare a veniturilor.

⁶⁹ Publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. L 210/2006

➤ **Asigurarea cofinanțării și a cheltuielilor neeligibile**

Baza legală: *O.G. nr. 29/ 2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență (publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007), aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.249/2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 498 din 25 august 2007, precum și cu completările și modificările ulterioare.*

Ordinul nr. 911/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OG nr.29/2007, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr.591 din 28 august 2007, precum și cu completările și modificările ulterioare.

Beneficiarii vor avea obligația de a include în bugetul instituției:

- *co-finanțarea locală* în cadrul proiectului (conform art. 5 alin. 2 din O.G. nr.29/2007);
- sume pentru acoperirea *cheltuielilor neeligibile* în cadrul proiectului;
- sume pentru acoperirea *contribuției din fondurile structurale* (conform art.3 alin.2 din O.G. nr.29/2007) în cadrul proiectului (sume ce vor fi cheltuite în avans de către beneficiari până la rambursarea cheltuielilor de către Autoritatea de Management).

Fundamentarea bugetului propriu al instituției se va face în funcție de obiectivele pe care le are de realizat, respectiv în funcție de cheltuielile eligibile și cheltuielile neeligibile.

➤ **Acordarea pre-finanțării**

Baza legală: *O.G. nr. 29/ 2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență (publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007), aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.249/2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 498 din 25 august 2007 precum și cu completările și modificările ulterioare.*

Ordinul nr. 911/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OG nr.29/2007, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr.591 din 28 august 2007, precum și cu completările și modificările ulterioare.

Prefinanțarea reprezintă sumele transferate din bugetul de stat sau din instrumente structurale către un beneficiar, dacă acest transfer nu se realizează în cadrul unui proiect care intră sub incidența ajutorului de stat/de minimis, prin plată directă sau prin plată indirectă, de regulă în stadiul inițial de implementare a proiectelor, în baza unui contract de finanțare încheiat între beneficiar și Autoritatea de Management/Organismul intermediar responsabilă/responsabil, în vederea asigurării derulării corespunzătoare a proiectelor.

Modul de acordare

- Pre-finanțarea se acordă, conform instrucțiunilor Ministerului Finanțelor Publice pentru anumite categorii de beneficiarii.
- Conform Normelor de aplicare a O.G. nr. 29/2007, sumele aferente pre-finanțării vor fi transferate beneficiarului din bugetul Ministerului Finanțelor Publice prin intermediul Direcției Generale Autorizare și Plăți Programe, din cadrul Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței.
- Pre-finanțarea se acordă în procent de max. 15% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare încheiat între Autoritatea de Management prin Organismul Intermediar responsabil și beneficiar.

Pre-finanțarea cu încadrarea în limita procentului mai sus menționat se poate acorda integral sau în tranșe, în funcție de previziunea fluxului de plăți aprobată de Autoritatea de Management.

Modul de solicitare

Sumele aferente pre-finanțării vor fi transferate de către Direcția Generală Autorizare și Plăți Programe, din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței (care îndeplinește rolul de Unitate de plată de pe lângă Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional, în înțelesul prevederilor Normelor de aplicare a O.G. 29/2007), pe baza următoarelor documente:

- *contractul de finanțare* încheiat între Autoritatea de Management prin Organismul Intermediar și beneficiar;
- *copie după contractul de achiziție publică* încheiat între beneficiar și un operator economic;
- *cererea de pre-finanțare a beneficiarului*, completată conform modelului din contractul de finanțare .

Sumele aferente pre-finanțării contractelor încheiate în cadrul POR pot fi acordate de la bugetul de stat sau din fonduri FEDR. Acestea vor fi prevăzute în bugetul Ministerului Finanțelor Publice.

În vederea obținerii pre-finanțării, beneficiarul are obligația de a transmite Organismului Intermediar, Notificare privind depunerea cererii de pre-finanțare (în formatul standard furnizat de Autoritatea de Management). Notificarea se transmite OI până pe data de 1 a ultimei luni a trimestrului, pentru trimestrul următor.

OI centralizează notificările primite de la beneficiari și transmite Direcției Generale Autorizare și Plăți Programe, până pe data de 8 ale lunii, previziunea fluxului de plăți centralizat de pre-finanțare.

Aceste informații sunt necesare pentru asigurarea la nivelul Unității de plată de pe lângă Autoritatea de Management și la nivelul Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, pentru asigurarea disponibilității sumelor necesare acordării prefinanțării.

După încheierea contractului cu prestatorul de servicii/executantul de lucrări/furnizorul de echipamente, Beneficiarul întocmește și depune la OI cererea de pre-finanțare, însoțită de copii după contractele încheiate, de identificarea financiară, respectiv de avizul ANRMAP și avizul UCVAP (dacă este cazul).

Utilizarea pre-finanțării

Suma aferentă pre-finanțării acordată beneficiarilor proiectelor finanțate în cadrul Programului Operațional Regional, în condițiile prevăzute de O.G. nr.29/2007 cu modificările și completările ulterioare și de Normele de aplicare a O.G nr.29/2007, cu modificările și completările ulterioare, poate fi utilizată după cum urmează:

- pentru plata cheltuielilor eligibile - plata facturilor către furnizori aferente achizițiilor realizate în cadrul proiectului;
- ca excepție, pentru plata cheltuielilor eligibile, respectiv TVA, numai aferent cheltuielilor eligibile efectuate.

Recuperarea pre-finanțării

Conform Normelor de aplicare a O.G. 29/2007, cu modificările și completările ulterioare, suma acordată unui beneficiar sub forma prefinanțării se recuperează progresiv, pe perioada de execuție a contractului de finanțare, prin aplicarea unui procent din valoarea fiecărei cereri de rambursare întocmite de beneficiari, stabilit de fiecare Autoritate de Management. Astfel, pentru Programul Operațional Regional, sumele reprezentând pre-finanțarea acordată unui Beneficiar sunt recuperate prin deduceri procentuale în procent de 25% din cheltuielile considerate eligibile de Autoritatea de Management și incluse în fiecare cerere de rambursare (excluzând plata TVA).

Recuperarea se efectuează începând cu prima cerere de rambursare, astfel încât suma aferentă prefinanțării să se recupereze integral înainte de ultima cerere de rambursare.

Beneficiarul care primește pre-finanțare în cadrul contractelor cu o perioadă de implementare de până la 2 ani trebuie să transmită cel puțin o cerere de rambursare în termen de 6 luni de la primirea acesteia. Pentru contractele cu o perioadă de implementare mai mare de 2 ani, Beneficiarul trebuie să transmită cel puțin o cerere de rambursare în termen de 1 an de la data efectuării pre-finanțării.

În cazul nerespectării acestei condiții, Beneficiarul are obligația rambursării întregii sume reprezentând pre-finanțarea primită.

Plata pre-finanțării se va efectua într-un cont special deschis pentru încasarea acesteia, după cum este menționat în contractul de finanțare.

➤ Rambursarea cheltuielilor

Baza legală: *O.G. nr. 29/ 2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență convergență (publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007), aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.249/2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 498 din 25 august 2007 precum și cu completările și modificările ulterioare.*

Ordinul nr. 911/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OG nr.29/2007, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr.591 din 28 august 2007 precum și cu completările și modificările ulterioare.

Beneficiarul trebuie să depună periodic, la Organismul intermediar relevant, cererile de rambursare însoțite de raportul de progres. În acest sens, beneficiarul trebuie să completeze și să depună la OI Graficul de depunere a cererilor de rambursare.

Pe toată perioada de implementare a proiectului, beneficiarul va transmite previziuni privind fluxurile financiare pentru trimestrul următor în conformitate cu graficul menționat anterior.

Suma minimă ce poate fi solicitată printr-o cerere de rambursare lunară (în situația în care beneficiarul estimează un grafic lunar de depunere a cererilor de rambursare) este de 300.000 lei.

➤ Acordarea contravalorii TVA

Baza legală: *O.G. nr. 29/ 2007 privind modul de alocare a instrumentelor structurale, a prefinanțării și a co-finanțării alocate de la bugetul de stat, inclusiv din Fondul național de dezvoltare, în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență (publicată în Monitorul Oficial nr. 86 din 2 februarie 2007), aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.249/2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 498 din 25 august 2007 precum și cu completările și modificările ulterioare .*

Ordinul nr. 911/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OG nr.29/2007, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr.591 din 28 august 2007 precum și cu completările și modificările ulterioare .

Având în vedere intrarea în vigoare de la 1 ianuarie 2007 a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, pentru beneficiarii din sectorul public al fondurilor comunitare nu se mai aplică scutirea de TVA.

În conformitate cu OG nr.29/2007, *cu completările și modificările ulterioare* la art. 9, alin.3, „sumele prevăzute la art. 5 pct. 1 lit. e), respectiv sumele pentru acordarea plății taxei pe valoarea adăugată aferente cheltuielilor eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale în cadrul programelor operaționale se acordă, prin plată directă sau plată indirectă, următorilor beneficiari: autorități ale administrației publice centrale și locale, unități subordonate în coordonarea acestora,

organisme neguvernamentale nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale, organisme neguvernamentale nonprofit, cu personalitate juridică, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România - S.A. și Compania Națională de Căi Ferate "C.F.R." - S.A, instituții de cult și structuri ale cultelor aparținând cultelor religioase recunoscute în România conform Legii nr.489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, precum și societăți comerciale care au calitatea de furnizori de formare profesională, care desfășoară numai activități scutite de taxa pe valoare adăugată, fără drept de deducere, conform prevederilor art.141 alin(1) litf) din Legea nr.571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare. Aceasta prevedere nu se aplica altor beneficiari”.

TVA-ul aferent contribuției proprii a beneficiarului se poate suporta de la bugetul de stat, numai pentru cheltuielile eligibile plătite din contribuția proprie care se încadrează în definiția contribuției publice naționale, așa cum este prevăzută în O.U.G. nr.63/1999, la art.1, lit. C, respectiv contribuția asigurată de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele locale, bugetele fondurilor speciale, bugetul trezoreriei statului și bugetele altor instituții publice cu caracter autonom. În categoria co-finanțare aferentă nu se includ: contribuția proprie a beneficiarului, în cazul în care acesta nu este instituție publică, co-finanțarea asigurată din împrumuturi externe sau din alte surse decât cele menționate mai sus și nici costurile suplimentare aferente proiectelor.

Suma reprezentând TVA aferentă contribuției proprii care nu se încadrează în “contribuția publică națională” se suportă de către beneficiar din sursele proprii și nu va fi rambursat de către Autoritatea Contractantă.

Pentru toate tipurile de contracte, solicitarea de plată a TVA-ului va fi însoțită de o declarație pe propria răspundere privind corectitudinea sumelor reprezentând TVA înscrise în facturi, precum și cu privire la respectarea obligațiilor referitoare la TVA, prevăzute de legislația în vigoare.

Autoritatea de Management va pune la dispoziția beneficiarilor „Instrucțiuni privind modul de plată al TVA-ului pentru contractele finanțate în cadrul POR”, ce vor detalia fluxurile de documente și fonduri între beneficiari și Autoritatea de Management. Acestea au însă caracter orientativ, beneficiarii având obligația de a respecta prevederile Codului fiscal și ale legislației în vigoare privind TVA.

➤ **Raportarea activităților în cadrul proiectului**

Beneficiarul trebuie să transmită odată cu cererea de rambursare și raportul de progres, completat în formatul standard prevăzut la contractul de finanțare, prin care se vor raporta activitățile desfășurate în perioada de raportare, stadiul realizării indicatorilor, rezultatele parțiale/finale obținute la momentul raportării etc.

La fiecare raport de progres, beneficiarul va trebui să descrie modul în care proiectul respecta legislația în domeniul egalității de șanse, a dezvoltării durabile.

➤ **Achiziții publice**

Atribuirea contractelor de achiziții necesare implementării proiectului se va realiza în conformitate cu prevederile O.U.G nr. 34/2006⁷⁰ cu completările și modificările ulterioare și se va face cu respectarea următoarelor principii:

⁷⁰ Ordonanța de Urgență nr. 34 din 19.04.2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări și a contractelor de concesiune de servicii cu modificările și completările ulterioare

- nediscriminarea
- tratamentul egal
- recunoașterea reciprocă
- transparență
- proporționalitatea
- eficiența utilizării fondurilor publice
- asumarea răspunderii

Beneficiarul răspunde de respectarea tuturor prevederilor în vigoare ale legislației în domeniul achizițiilor publice. În cazul în care se constata încălcarea prevederilor legale, cheltuiala aferentă plății bunurilor/serviciilor/lucrarilor astfel achiziționate vor fi considerate neeligibile și nu vor fi rambursate.

Originalul documentației de achiziție publică se va păstra de către autoritatea contractantă (așa cum este definită de OG nr.34/2006 cu modificările și completările ulterioare). În cazul parteneriatelor, dacă autoritatea contractantă este unul dintre parteneri, liderul de proiect va păstra la dosarul contractului de finanțare o copie a documentației de achiziție marcată cu ștampila „conform cu originalul”.

Notă: Pentru contractele de lucrări lansate după data de 1 iulie 2008 este obligatorie aplicarea prevederilor **Ordinului comun nr. 915/465/415/2008 pentru aprobarea condițiilor contractuale generale și speciale la încheierea contractelor de lucrări** de către toate autoritățile contractante care implementează proiecte finanțate din fonduri publice (bugetele centrale și locale).

➤ Control și audit

Beneficiarul trebuie să țină o contabilitate analitică a proiectului, să țină registre exacte și periodice, precum și înregistrări contabile separate și transparente ale implementării proiectului. Beneficiarul trebuie să păstreze toate înregistrările/registrele timp de cinci ani de la data închiderii oficiale a Programului Operațional Regional 2007-2013⁷¹

Beneficiarul are obligația de a păstra și de a pune la dispoziția organismelor abilitate, după finalizarea perioadei de implementare a proiectului, inventarul asupra activelor dobândite prin Instrumentele Structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a Programului Operațional Regional.

Beneficiarul are obligația să acorde dreptul de acces la locurile și spațiile unde se implementează sau a fost implementat proiectul, inclusiv acces la sistemele informatice, precum și la toate documentele și fișierele informatice privind gestiunea tehnică și financiară a proiectului. Documentele trebuie să fie ușor accesibile și arhivate astfel încât să permită verificarea lor. Beneficiarul este obligat să informeze Organismul intermediar/ Autoritatea de Management cu privire la locul arhivării documentelor.

Beneficiarul are obligația să furnizeze orice informații de natură tehnică sau financiară legate de proiect solicitate de către Autoritatea de Management, Organismul Intermediar, Autoritatea de Plată/Certificare, Autoritatea de Audit, Comisia Europeană sau orice alt organism abilitat să verifice sau să realizeze auditul asupra modului de implementare a proiectelor cofinanțate din instrumente structurale. Beneficiarul are obligația de a asigura disponibilitatea și prezența personalului implicat în implementarea proiectului pe întreaga durată a verificărilor.

Beneficiarul trebuie să asigure o pistă de audit care să permită posibilitatea verificării documentelor originale de către reprezentanții Autorității de Management, Organismului Intermediar, Comisiei Europene, ale Biroului European Anti-Fraudă și de către Curtea Europeană a Auditorilor.

⁷¹ Închiderea oficială a POR este estimată a avea loc în ultimul trimestru al anului 2017.

În cazul neregulilor constatate ulterior finalizării implementării proiectului, beneficiarul are obligația să restituie debitul constat, precum și accesoriile acestuia respectiv dobânzi, penalități de întârziere și alte penalități, precum și costurile bancare. În cazul nerespectării obligației de restituire a debitului, Autoritatea de Management va sesiza organele competente în vederea declanșării executării. Recuperarea debitului ca urmare a neregulilor constatate, se realizează conform prevederilor OG nr.12/2007⁷².

Notă:

Departamentul pentru Lupta Antifraudă - DLAF asigură protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România. Departamentul are atribuții de control al fondurilor comunitare, fiind coordonatorul național al luptei antifraudă.

DLAF efectuează controale operative la fața locului, din oficiu ori în urma sesizărilor primite de la autoritățile cu competențe în gestionarea asistenței financiare comunitare, de la alte instituții publice, de la persoane fizice sau juridice, mass-media, OLAF, precum și celelalte State Membre.

Potrivit prevederilor Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, comiterea de infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene se pedepsește cu închisoare de până la 20 ani și interzicerea unor drepturi.

Orice sesizare privind nereguli și/sau posibile fraude în acordarea sau utilizarea fondurilor comunitare poate fi adresată Departamentului pentru Lupta Antifraudă: www.antifrauda.gov.ro, antifraud@gov.ro, tel. 021/3181185, Fax: 021/3121005

➤ **Informare și publicitate**

Beneficiarul are obligația să asigure o vizibilitate potrivită și o promovare adecvată a obiectivelor, rezultatelor obținute, etc în conformitate cu prevederile contractuale și instrucțiunile cuprinse în Manualul de identitate vizuală a POR⁷³. Beneficiarul va descrie în cadrul rapoartelor de progres toate activitățile de informare și publicitate desfășurate, aferente proiectului și vor atașa la raport copii după articolele de presă, fotografiile ale locației proiectului din care să reiasă amplasarea panoului (în timpul executării lucrărilor) și a plăcii comemorative (după finalizarea lucrărilor), fotografiile ale evenimentelor organizate în cadrul proiectului din care să reiasă respectarea cerințelor de informare și publicitate, copii după publicații etc.

Pentru toate echipamentele achiziționate prin proiect, beneficiarul trebuie să aplice la loc vizibil, un autocolant în care să se menționeze elementele prevăzute în manualul de identitate vizuala.

➤ **Arhivare**

Beneficiarul trebuie să păstreze toată documentația legată de implementarea proiectului inclusiv inventarul asupra bunurilor dobândite prin finanțarea nerambursabilă, timp de 5 ani de la data închiderii oficiale a POR.

⁷² Ordonanța nr.12 din 31 ianuarie 2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător publicată în Monitorul Oficial nr. 84 din 2 februarie 2007, Art. 6

⁷³ disponibil în format electronic la adresa de Internet: www.inforegio.ro sau în format tipărit la sediile Organismelor Intermediare din cadrul Agențiilor pentru Dezvoltare Regională

Secțiunea V. Anexe la Ghidul Solicitantului

Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare, cu următoarele modele standard:

- Modelul A - Declarația de eligibilitate
- Modelul B - Declarația de angajament
- Modelul C1 - Cuprinsul cadru al studiului de fezabilitate
- Modelul C2 - Conținutul cadru al Proiectului tehnic
- Modelul D - Opis la Formularul Cererii de finanțare
- Model E - Curriculum Vitae
- Model F - Acord de parteneriat

Anexa 2. Recomandări privind elaborarea analizei cost beneficiu

Anexa 3. Grila de verificare a conformității administrative

Anexa 4. Grila de verificare a eligibilității

Anexa 5. Grila de evaluare tehnică și financiară a proiectului

Anexa 6. Modelul orientativ al contractului de finanțare

Anexa 7. Cerere de prefinanțare

Anexa 8. Cerere de rambursare

Anexa 9. Raport de progres

Anexa 10. Modul de calcul al asistenței nerambursabile în cazul proiectelor generatoare de venit

Anexa 11. Planul de marketing

Anexa 12. Harta regiunilor de dezvoltare și datele de contact ale Organismelor Intermediare

Anexa 13. Referințe legislative relevante pentru axa 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului, respectiv pentru domeniul de intervenție 5.1 - Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe

Anexa 14. Aspecte privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu

Anexa 15. Lista monumentelor istorice din România înscrise în Lista patrimoniului mondial

Anexa 16. Instrucțiuni privind atribuirea contractelor de lucrări, de furnizare și de servicii, în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 - domeniul major de intervenție 5.1 „ Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea / modernizarea infrastructurilor conexe”

Anexa 17. Grila de verificare a conformității proiectului tehnic